

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Kateřina Hlaváčková

Hospodaření obce se zaměřením na obec Kopřivná

Bakalářská práce

Olomouc 2017

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Hospodaření obce se zaměřením na obec Kopřivná vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.“

V Kopřivné dne 30. 6. 2017

.....
Kateřina Hlaváčková

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala JUDr. Kristýně Řezníčkové, Ph.D. za její odborné vedení a přínosné rady při zpracování této bakalářské práce a starostce obce Kopřivná, Janě Gerešové, za její vstřícný přístup při poskytování nezbytných informací k této práci.

OBSAH

ÚVOD	6
1. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ A ZÁKONNÉ ZAKOTVENÍ	8
1.1 Postavení obce ve veřejné správě	9
1.1.1 Veřejná správa a její členění.....	9
1.1.2 Obec v rámci veřejné správy	10
1.2 Obec jako základní územní samosprávný celek	11
1.3 Majetek obce	12
2. HOSPODAŘENÍ OBCE	14
2.1 Finanční hospodaření obce	14
2.2 Hospodaření obce s majetkem	16
2.3 Nakládání s majetkem obce	18
2.4 Orgány obce s pravomocí hospodařit s majetkem obce	19
2.4.1 Zastupitelstvo obce	19
2.4.2 Rada obce	19
2.4.3 Starosta obce	20
2.4.4 Obecní úřad a tajemník.....	20
2.4.5 Orgány zastupitelstva a rady obce.....	20
3. HOSPODAŘENÍ OBCE KOPŘIVNÁ – ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA OBCE A INFORMACE	22
3.1 Obec Kopřivná	22
3.2 Majetek obce Kopřivná	23
3.2.1 Dlouhodobý majetek	23
3.2.2 Krátkodobý majetek	24

4. HOSPODAŘENÍ OBCE KOPŘIVNÁ S MAJETKEM	25
4.1 Dlouhodobý majetek obce	26
4.2 Krátkodobý majetek obce	27
5. FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ OBCE KOPŘIVNÁ ZA ROK 2016.....	28
5.1 Střednědobý výhled	28
5.2 Rozpočtové provizorium	29
5.3 Rozpočet obce Kopřivná na rok 2016	29
5.3.1 Naplánovaný rozpočet obce	30
5.3.2 Rozpočtové opatření	31
5.3.3 Realizovaný rozpočet obce	32
5.4 Závěrečný účet obce Kopřivná	33
5.5 Přezkum hospodaření obce Kopřivná	34
6. PRŮZKUM POVĚDOMÍ OBČANŮ V OBLASTI HOSPODAŘENÍ A FUNGOVÁNÍ OBCE KOPŘIVNÁ	36
6.1 Zpracování výsledků.....	37
7. ZÁVĚR	42
8. SEZNAM TABULEK	46
9. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	47
ABSTRAKT	51
KLÍČOVÁ SLOVA.....	52
SEZNAM PŘÍLOH.....	53

Úvod

Mnou vybrané téma této bakalářské práce nese název Hospodaření obce se zaměřením na obec Kopřivná. Důvod pro výběr tohoto konkrétního tématu je jednoduchý a spočívá v prvotním zájmu o veřejnou správu, proto také studuji obor Právo ve veřejné správě, a konkrétně v zájmu o porozumění obecního zřízení, jeho fungování a samozřejmě hospodaření. Obec Kopřivná jsem do této bakalářské práce zahrnuje z mnoha důvodů. Prvním z nich je samozřejmě ten, že Kopřivná je mým rodištěm a vyrůstala jsem zde, tudíž mám o této obci nejvíce osobních poznatků. Na obecním úřadě v Kopřivné jsem vykonávala praxi v rámci předešlého studia na Vyšší odborné škole Sokrates a pak i v rámci odborné praxe na nynější studované Univerzitě Palackého v Olomouci na Právnické fakultě, kde jsem se utvrdila v zájmu o obce, její fungování a problematiku s ní spojenou.

Na začátku práce popíšu základními pojmy, jako jsou veřejná správa a její členění, jakým způsobem obec zapadá do veřejné správy a rozeberu obec jako základní územní samosprávný celek a seznámím se s majetkem obcí. Dále se budu zabývat hospodařením obcí, kde nastíním problematiku finančního hospodaření obcí a v další řadě se zaměřím na hospodaření a nakládání s majetkem.

Další kapitoly budou pojednávat o hospodaření obce Kopřivná, zprvu uvedu základní charakteristiky obce a také jaký majetek obec vlastní. Poté se budu zabývat samotným hospodařením obce s tímto majetkem a dále také finančním hospodařením obce za daný rok 2016. Tento rok byl vybrán z důvodu, aby byly údaje a data poskytnutá v této práci co nejaktuálnější.

Poslední částí této práce bude zamýšlený průzkum, který bude uskutečněn v obci Kopřivná prostřednictvím dotazníků, které budou zaměřeny na povědomí občanů ohledně fungování a hospodaření obcí a konkrétně se zaměřením na obec Kopřivná. Dotazníky budou obsahovat otázky charakteru jednak demografického (zaměřené na věk, pohlaví,...), ale i otázky specifické týkající se hospodaření obcí obecně a dále pak se zaměřením na obec Kopřivná.

Cílem této práce je porozumění problematice hospodaření obcí v České republice, jejich primárnímu fungování a dále prověření hospodaření konkrétní obce, kterou bude obec Kopřivná a vyvození závěrů a případně i návrhů na zlepšení

hospodaření. Dále je rozhodně mým cílem i prohloubit si znalosti a informace s obcemi spojené, které budu nabývat v průběhu zpracování této práce.

V práci bude uplatněna metoda deskriptivní, která bude aplikována hned v první kapitole této práce, dále metody analýzy a syntézy, a v poslední kapitole zaměřující se na průzkum mezi občany obce Kopřivná, bude také využito metody průzkumné prostřednictvím písemného dotazníku.

Tato bakalářská práce bude také doplněna o řadu příloh.

Právní předpisy použité v práci jsou platné a účinné ke dni 30. 6. 2017.

1. Vymezení základních pojmů a zákonné zakotvení

Pojem obec je zakotven již v Ústavě České republiky, kde je uvedeno v hlavě sedmé, že Česká republika se dělí na obce, které jsou právě základními územními samosprávnými celky a dále také na kraje, které se řadí pod vyšší územní samosprávné celky.¹

Tyto územní samosprávné celky jsou společenstvími občanů na tomto území a také mají právo na samosprávu. Obec je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku, tedy určitého kraje. Tento vyšší územní samosprávný celek, kraj, lze ovšem zrušit nebo může vzniknout jen ústavním zákonem.²

V zákoně o územním členění státu, je uvedeno konkrétní územní členění státu, kde je právě také vymezeno, že se území naší republiky dělí na kraje, které se dělí dále na okresy a v poslední řadě se okresy člení na obce a vojenské újezdy.³

Je třeba zde zmínit, že okresy nejsou územními samosprávnými celky, ale pouze správními obvody, které jsou spolu s obcemi základem územního členění státu. V rámci první etapy reformy veřejné správy v roce 2001 byly ustaveny kraje jako vyšší územní samosprávné celky a poté s účinností 1. ledna 2003 byly zrušeny okresní úřady, které byly nahrazeny novými správními obvody obcí s rozšířenou působností. Většina činností, jež okresní úřady vykonávaly, byly poté postoupeny právě na tyto obce s rozšířenou působností.⁴

Území obce se nachází na jednom či více katastrálních územích. Výše zmíněný zákon přesně vymezuje, které kraje jsou vytvořeny v rámci České republiky, jaké okresy jsou součástí krajů a Ministerstvo vnitra stanovilo vyhláškou č. 564/2002 Sb.⁵ k zákonu o územním členění státu, které konkrétní obce a vojenské újezdy vymezují území daných okresů.⁶

Podrobnější úpravu obcí zpracovává zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. Tento zákon se zabývá pouze obcemi, jejich postavením, občany obcí, samostatnou

¹ čl. 99 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v aktuálním znění

² čl. 100 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v aktuálním znění

³ § 1 zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, v aktuálním znění

⁴ NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ. *Územně správní členění republiky* [online]. NÚOV, 2008 [cit. 2017-05-10]. Dostupné na <<http://www.nuov.cz/informace-o-uzemne-spravnim-cleneni-ceske-republiky>>.

⁵ vyhláška č. 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy

⁶ § 1a zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, v aktuálním znění

i přenesenou působností, orgány obce, ale také dozorem, který je nad obcemi vykonáván.⁷

1.1 Postavení obce ve veřejné správě

1.1.1 Veřejná správa a její členění

Veřejnou správu jako takovou je možno rozdělit dle povahy nositele veřejné moci, a to na státní správu, samosprávu a ostatní veřejnou správu.⁸

Státní správu lze rozdělit dle subjektů, jejichž orgány státní správu vykonávají, a to na přímou státní správu, která se provádí bezprostředně orgány státu, správními úřady, a dále na nepřímou státní správu, která je vykonávána v rámci přenesené působnosti orgány veřejnoprávních korporací (orgány obcí a krajů) nebo soukromými právníky či fyzickými osobami, kterým byl výkon této státní správy na základě a v souladu se zákonem svěřen (zde se jedná například o vodní či lesní stráž).⁹

Na rozdíl od státní správy, samospráva je vykonávána orgány, jejichž subjekty jsou odlišné od státu, jedná se o tzv. veřejnoprávní korporace. Předmětem této samosprávy je správa, avšak ne všech, veřejných věcí na místní úrovni, tedy na území obce či kraje. Dále do samosprávy lze zařadit tzv. profesní komory, které jsou spojené s výkonem určitého povolání (jedná se o Českou lékařskou komoru, Českou stomatologickou komoru, Agrární komoru České republiky, atd..).¹⁰

Samospráva nemůže být realizována skrze soukromé právníké či fyzické osoby, jelikož se v tomto případě nejedná o samosprávu, ale o správu soukromou.¹¹

Ostatní veřejnou správu je možno brát jako zbytkovou oblast veřejné správy, která je vykonávána z části samosprávnými a nesamosprávnými institucemi, v případě, kdy plní veřejné úkoly.¹²

⁷ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

⁸ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 20

⁹ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 20

¹⁰ tamtéž

¹¹ tamtéž

¹² tamtéž, s. 21

1.1.2 Obec v rámci veřejné správy

Dle základního členění veřejné správy v předešlé kapitole, je možno obec zařadit jak pod státní správu, a to nepřímou, která je vykonávána orgány obce v rámci přenesené působnosti, ale také obec zařadíme pod samosprávu, kterou vykonává na svém území.

Samostatná působnost obce spočívá v záležitostech, které jsou v zájmu té dané obce a jejich občanů, pokud tedy tyto záležitosti nejsou svěřeny zákonem krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce anebo v případě, že zvláštní zákon svěřil tuto působnost správním úřadům jako výkon státní správy, a samozřejmě záležitosti, jež do samostatné působnosti svěří zákon. Které záležitosti patří zejména do samostatné působnosti obce, je uvedeno v §§ 84, 85 a 102¹³, avšak s výjimkou vydávání nařízení obce.¹⁴

Přenesenou působnost vykonává obec pouze ve věcech, které jsou stanoveny zvláštním zákonem.¹⁵ Při vydávání nařízení obce v rámci přenesené působnosti, se orgány obce řídí zákony a jinými právními předpisy. V ostatních případech se řídí usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů a také opatřeními příslušných orgánů veřejné správy přijatými při kontrole výkonu přenesené působnosti dle zákona o obcích.¹⁶

Správu svých záležitostí má obec v samostatné působnosti, tedy spravuje si své věci sama. Orgány krajů a státní orgány by mohly do této samostatné působnosti zasáhnout jen v případě, vyžadovala-li by to ochrana zákona, ale jen takovým způsobem, který je stanoven zákonem a zároveň rozsah této samostatné působnosti může být omezen zase jen zákonem.¹⁷

Orgán obce, jež vykonává státní správu svěřenou zákonem, vykonává státní správu jako přenesenou působnost.¹⁸

Je zde takové pravidlo, kterým se stanoví, že pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí, avšak nestanoví, že jde právě o přenesenou působnost obce, tak se má za to, že jde vždy o samostatnou působnost té obce.¹⁹

¹³ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

¹⁴ § 35 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

¹⁵ § 61 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

¹⁶ § 61 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

¹⁷ § 7 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

¹⁸ § 7 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

1.2 Obec jako základní územní samosprávný celek

Obec, neboli základní územní samosprávný celek, je tvořena společenstvím občanů, které tvoří právě tento územní celek a je vymezena hranicí území dané obce.²⁰

Obec jakožto veřejnoprávní korporace vlastní majetek. V právních vztazích vystupuje svým jménem a také nese odpovědnost za výsledky, které z těchto vztahů vyplynou.²¹

Obec se stará o rozvoj svého území ve všech ohledech a také o potřeby svých občanů. V rámci realizování svých úkolů obec chrání také veřejný zájem.²²

Obec je samostatně spravována skrze zastupitelstvo obce a jejími dalšími orgány jsou rada obce, starosta, obecní úřad a další zvláštní orgány obce.²³ Orgánem obce může být také komise, které byl svěřen výkon přenesené působnosti.²⁴ Tato komise je výkonným orgánem a starosta obce může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit této komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech.²⁵

Členové zastupitelstva jsou voleni skrze tajné hlasování na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva a jejich funkční období, tedy období, kdy vykonávají funkci člena zastupitelstva, je čtyřleté.²⁶

Toto zastupitelstvo rozhoduje v samosprávných věcech obce, až na věci které jsou zákonem svěřeny zastupitelstvu vyššího územního samosprávného celku, tedy zastupitelstvu kraje.²⁷

Zastupitelstvo obce i kraje může v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky.²⁸

¹⁹ § 8 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

²⁰ § 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

²¹ § 2 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

²² § 2 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

²³ § 5 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

²⁴ § 5 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

²⁵ § 103 odst. 4 písm. c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

²⁶ čl. 102 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v aktuálním znění

²⁷ čl. 104 odst. 2 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v aktuálním znění

²⁸ čl. 104 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v aktuálním znění

1.3 Majetek obce

Majetek můžeme chápat jako určité bohatství, nýbrž má jistou hodnotu a také tržní cenu. Z hlediska ovlivňování bonity obce je podstatné jaký majetek má obec ve vlastnictví, k čemu je využíván, dále jaké je jeho členění a samotné ocenění. Obec má právo jako jeho vlastník ho nejen držet, ale i užívat ho k vlastním potřebám v rámci samosprávy, k veřejně prospěšným účelům, ale také k podnikání, přestože municipálním posláním není podnikání. Samozřejmě obec s majetkem může určitým způsobem nakládat, to znamená pronajímat ho, vypůjčit za úplatu, darovat majetek a tak podobně.²⁹

Majetek je možné rozdělit následovně – dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek. Pod dlouhodobý hmotný majetek spadají zejména nemovitosti, jako jsou pozemky a budovy, a movité věci což jsou kupříkladu různá zařízení, stroje, vybavení obecního úřadu. Dlouhodobým nehmotným majetkem rozumíme například software, dlouhodobé pohledávky či ocenitelná práva (licence či know how).³⁰

Za drobný dlouhodobý nehmotný majetek je považován takový majetek, který je sice určen na dobu delší než 1 rok, ale má nižší pořizovací cenu, obvykle to bývá tedy pod 60 tisíc Kč. Pod ostatní dlouhodobý nehmotný majetek je možno zařadit vše, co nespadá pod jinou položku dlouhodobého nehmotného majetku.³¹ Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek obsahuje pořízení tohoto majetku po dobu jeho pořizování do doby, než se uvede do užívání – například instalace účetního programu.³²

Samozřejmě zde nelze opomenout majetek dlouhodobý finanční, který například zahrnuje finanční majetek v podobě dlouhodobých půjček, který do majetku

²⁹ PILNÝ, Jaroslav. *Hospodaření obcí s majetkem*. Deník veřejné správy [online]. Triada, spol. s. r.o., Praha 2017. 10. 4. 2014 [cit 2017-05-15]. Dostupné na <<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6643218&ht=majetek>>

³⁰ PILNÝ, Jaroslav. *Hospodaření obcí s majetkem*. Deník veřejné správy [online]. Triada, spol. s. r.o., Praha 2017. 10. 4. 2014 [cit 2017-05-15]. Dostupné na <<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6643218&ht=majetek>>

³¹ HOLÍKOVÁ, Petra. *Dlouhodobý majetek* [online]. Uctovani.net, 17. 4. 2011 [cit. 2017-05-15]. Dostupné na <<https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Dlouhodoby-majetek&idc=30>>

³² JINDROVÁ, Blanka a kol. *041 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek* [online]. Živnostnik.cz, 19. 6. 2017 [cit. 2017-05-15]. Dostupné na <<https://www.zivnostnik.cz/33/041-nedokonceny-dlouhodoby-nehmotny-majetek-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EugQrRPOU40w26LJ4ceahJnJOPEsbwI3EA/>>

obcí spadá.³³

Dlouhodobý majetek obce má jednotný charakter v době použitelnosti, která je stanovena na dobu delší než 1 rok. Pak také záleží, jakou pořizovací cenu má, u dlouhodobého nehmotného majetku je hranice stanovena zákonem o daních z příjmů³⁴ na 60 000 Kč a u dlouhodobého hmotného majetku je to 40 000 Kč. Záleží na každé účetní jednotce, jakou hranici si stanoví pro začlenění tohoto dlouhodobého majetku, avšak většina používá těchto zákonem³⁵ stanovených hranic.³⁶

Dlouhodobý majetek má tendenci se opotřebovávat a toto opotřebení lze vyjádřit tzv. odpisováním. Odpisy dělíme na účetní a daňové.³⁷

Je vhodné zde uvést, že dlouhodobý hmotný majetek se také dělí na odpisovaný a neodpisovaný.³⁸

Krátkodobý nebo lze říci také oběžný majetek, jak již vyplývá z názvu, má krátkodobý charakter, mění svoji podobu, spotřebovává se určitým způsobem a doba použitelnosti je kratší jak 1 rok.³⁹

Pod majetek krátkodobého charakteru lze zařadit zásoby (ochranné pomůcky, kancelářské potřeby,...), krátkodobé pohledávky a dále také krátkodobý finanční majetek, pod který spadají peníze v hotovosti i v bezhotovostní podobě, ceniny a podobně.⁴⁰

Obce disponují plnou právní subjektivitou a mohou tedy vstupovat do smluvních vztahů, mohou nakupovat, prodávat či pronajímat jejich vlastní movitý i nemovitý majetek a mohou svůj majetek také darovat.⁴¹

³³ HOLÍKOVÁ, Petra. *Dlouhodobý majetek* [online]. Uctovani.net, 17. 4. 2011 [cit. 2017-05-15]. Dostupné na <<https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Dlouhodoby-majetek&idc=30>>

³⁴ zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v aktuálním znění

³⁵ zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v aktuálním znění

³⁶ ŠTOHL, Pavel a KLIČKA, Vladislav. *Maturitní okruhy z účetnictví: 2017*. 10. upravené vydání. Znojmo: Ing. Pavel Štohl, s.r.o, 2017. s. 31-32

³⁷ HOLÍKOVÁ, Petra. *Dlouhodobý majetek* [online]. Uctovani.net, 17. 4. 2011 [cit. 2017-05-15]. Dostupné na <<https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Dlouhodoby-majetek&idc=30>>

³⁸ HOLÍKOVÁ, Petra. *Dlouhodobý majetek* [online]. Uctovani.net, 17. 4. 2011 [cit. 2017-05-15]. Dostupné na <<https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Dlouhodoby-majetek&idc=30>>

³⁹ EKONOMIKON. *Oběžný majetek podniku* [online]. Ekonomikon, 2017 [cit. 2017-05-17]. Dostupné na <<http://www.ekonomikon.cz/ekonomika/majetek-podniku/obezny-majetek>>

⁴⁰ EKONOMIKON. *Oběžný majetek podniku* [online]. Ekonomikon, 2017 [cit. 2017-05-17]. Dostupné na <<http://www.ekonomikon.cz/ekonomika/majetek-podniku/obezny-majetek>>

⁴¹ PILNÝ, Jaroslav. *Hospodaření obcí s majetkem*. Deník veřejné správy [online]. Triada, spol. s. r.o., Praha 2017. 10. 4. 2014 [cit. 2017-05-17]. Dostupné na <<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6643218&ht=majetkem>>

2. Hospodaření obce

2.1 Finanční hospodaření obce

Finančním hospodařením obce se zabývá zejména zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, jenž je speciálním předpisem ve vztahu k majetkoprávním ustanovením zákona o obcích. Finanční hospodaření obcí se řídí dle jejich sestaveného ročního rozpočtu a střednědobého výhledu.⁴² Střednědobý výhled je pouze pomocným nástrojem obce a slouží pro střednědobé finanční plánování rozvoje jejího hospodářství. Sestavuje se obvykle na dva až pět let, které následují po roce, na který je sestaven roční rozpočet.⁴³

Rozpočet obce je finanční plán, kterýmž se řídí financování činnosti obce. Rozpočtový rok se shoduje s kalendářním rokem a při zpracovávání rozpočtu se vychází ze střednědobého výhledu. Pravidlem je, že se rozpočet sestavuje jako vyrovnaný. Může být však sestaven i jako přebytkový, ale to jen v případě, kdy některé příjmy daného roku jsou určeny k použití až v dalších letech nebo jsou vytyčeny ke splácení jistiny úvěrů z předešlých let. I schodkový rozpočet může být sestaven, ale to opět jen v případě, kdy schodek bude možné uhradit buď finančními prostředky z předešlých let či návratnými zdroji, jako jsou například úvěr, smluvně zabezpečená půjčka či příjem z prodeje komunálních dluhopisů územního samosprávného celku.⁴⁴

Samotný návrh rozpočtu obce je povinna obec vhodným způsobem zveřejnit, a to z důvodu, aby se k tomuto návrhu mohli občané obce vyjádřit.⁴⁵ Vhodným způsobem je myšleno zveřejnění na úřední desce obce a způsobem umožňujícím dálkový přístup, kde se zveřejní úplné znění návrhu rozpočtu. Na úřední desce se oproti tomu může zveřejňovat pouze zkrácené znění návrhu rozpočtu. Návrh

⁴² HAVLAN, Petr a kol. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*. 2., aktualiz. a podstatně dopl. vyd. Praha: Leges, 2014, s. 198

⁴³ § 3 odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění

⁴⁴ § 4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění

⁴⁵ HAVLAN, Petr a kol. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*. 2., aktualiz. a podstatně dopl. vyd. Praha: Leges, 2014, s. 199

rozpočtu musí být takto vyvěšen minimálně patnáct dní přede dnem jeho projednání na zasedání zastupitelstva obce.⁴⁶

Zastupitelstvo obce má tu pravomoc schvalovat rozpočet.⁴⁷ Avšak samotné hospodaření obce dle schváleného rozpočtu a provádění rozpočtových opatření v rozsahu, který stanovilo zastupitelstvo obce, je vyhrazeno radě obce.⁴⁸

Rozpočet obce musí být schválen před 1. lednem rozpočtového roku, a pokud tak není, tak v té době, než se schválí požadovaný rozpočet, je hospodařeno dle rozpočtového provizoria. Pravidla tohoto provizoria, která jsou nutná k zajištění plynulosti hospodaření, stanoví zastupitelstvo obce.⁴⁹

Po schválení rozpočtu do něj nelze nijak zasahovat, jediná možnost změny rozpočtu je skrze rozpočtové opatření.⁵⁰ Za rozpočtové opatření je považováno kupříkladu použití nových, v rámci rozpočtu nepředvídatelných příjmů k úhradě nových, rozpočtově nezajištěných výdajů, čímž se navýší celkový objem rozpočtu.⁵¹

Obsahem či složením rozpočtu jsou jednoznačně jeho příjmy a výdaje, uvedené v §§ 7 a 9⁵², ale i další peněžní operace, pokud však v rozpočtových pravidlech územních rozpočtů není uvedeno, že probíhají mimo rozpočet.⁵³ Peněžní operace probíhající právě mimo rozpočet, jsou operace týkající se cizích a sdružených prostředků, ale také podnikatelská činnost obce, která jde mimo rozpočtové příjmy i výdaje. Oproti tomu hospodářský výsledek podnikatelské činnosti, který obec vykazuje, se promítne do rozpočtu a je tak součástí závěrečného účtu obce. To ale nejpozději ke konci kalendářního roku.⁵⁴

Ve zmíněném závěrečném účtu se souhrnně zpracovávají údaje o hospodaření obce za kalendářní rok.⁵⁵ Jsou zde uvedeny údaje o plnění rozpočtu příjmů i výdajů, údaje o hospodaření s majetkem a jiných finančních operacích,

⁴⁶ § 11 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění

⁴⁷ § 84 odst. 2. písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

⁴⁸ § 102 odst. 2 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

⁴⁹ § 13 odst. 1, 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění

⁵⁰ HAVLAN: *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*, s. 199

⁵¹ § 16 odst. 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění

⁵² zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění

⁵³ HAVLAN: *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*, s. 200

⁵⁴ tamtéž

⁵⁵ tamtéž

zahrnující i tvorbu a použití fondů v detailním rozdělení, aby bylo možné dobře posoudit finanční hospodaření obce.⁵⁶

Hospodaření za uplynulý rok je povinna si obec nechat přezkoumat, a to buď krajským úřadem či zadá toto přezkoumání auditorovi anebo auditorské společnosti. Auditor či auditorská společnost však za toto přezkoumání požaduje úplatu a tento náklad si obec uhradí sama ze svých rozpočtových prostředků. Pokud obec nezadá přezkoumání ani krajskému úřadu ani auditorovi, přezkoumá toto hospodaření krajský úřad.⁵⁷ Krajský úřad vykonává tuto kontrolu v rámci své přenesené působnosti.⁵⁸ Starosta má za úlohu toto přezkoumání včas objednat.⁵⁹

Stejná povinnost zveřejnění, jako je u návrhu rozpočtu obce, je i u návrhu závěrečného účtu obce.⁶⁰

Závěrečný účet spolu se zprávou o výsledku přezkoumání obce za uplynulý kalendářní rok projednává zastupitelstvo obce a to do konce června následujícího roku a přijímá opatření k nápravě nedostatků.⁶¹

Pro konkrétní účely i bez účelového určení může obec zakládat peněžní fondy. Pravomoc zřizovat trvalé či dočasné peněžní fondy, je vyhrazena zastupitelstvu obce. Obsahem fondů mohou být například přebytky hospodaření z předešlých let a příjmy z běžného roku, jež nejsou určeny k využití v běžném roce.⁶²

2.2 Hospodaření obce s majetkem

Hospodaření obce je zásadně spjato s výkonem samostatné působnosti obce, a aby se v obci zajistil trvale udržitelný rozvoj, je třeba vést hospodaření obce řádným způsobem. Výchozím přehledem hospodaření obce je její účetnictví, které je vedeno na základě zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.⁶³

⁵⁶ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 1. vydání. Praha: Leges, 2012, s. 67

⁵⁷ § 42 odst. 1, 2 a 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

⁵⁸ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 1. vydání. Praha: Leges, 2012, s. 65

⁵⁹ § 103 odst. 4 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

⁶⁰ § 17 odst. 6 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění.

⁶¹ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 1. vydání. Praha: Leges, 2012, s. 67

⁶² HAVLAN: *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*, s. 202

⁶³ KOČÍ: *Obecní samospráva v České republice...*, s. 64

Obec je veřejnoprávní korporací, která hospodaří se svým majetkem a je povinna o něj pečovat a starat se o něj s péčí řádného hospodáře.⁶⁴ Majetek, který obec vlastní, musí být užíván účelně a hospodárně, se zájmy a úkoly obce, které vyplývají z působnosti dané zákonem.⁶⁵ Ze zákona o obcích také vyplývá ochrana před zničením, poškozením, odcizením či zneužitím.⁶⁶

Další povinností obce je ochrana svého majetku před neoprávněnými zásahy a včasné uplatnění práva na náhradu škody, která je na obecním majetku způsobena, ale také právo na vydání bezdůvodného obohacení.⁶⁷

Obec může také hospodařit s majetkem, jímž vlastníkem je stát. S takovýmto majetkem hospodaří dle uzavřených smluvních vztahů a vnitřních pravidel obce. Nejčastější formou je uzavření smlouvy o výpůjčce.⁶⁸

Největším pochybením, které může být zjištěno prostřednictvím kontroly hospodaření obcí, je zejména to, že obec užívá majetek bez výše zmíněného smluvního vztahu a tak tento majetek nepodléhá žádné evidenci, nebývá inventarizován, pojištěn a podobně.⁶⁹

Dalším zjištěním při kontrolách hospodaření často bývá, že nebývají dodržena ustanovení zákona o obcích, kterými jsou zastupitelstvu vyhrazena rozhodnutí o majetkoprávních úkonech, uvedených v § 85 zákona o obcích.⁷⁰

Obec je subjektem veřejného práva a z toho také vyplývá zajištění maximální průhlednosti hospodaření s majetkem obce a přístupnost veřejnosti k informacím spjatým s tímto hospodařením.⁷¹

Jako řádný hospodář je obec povinna neustále kontrolovat, jestli dlužníci včas a řádně plní své závazky a předejít tomu, aby nedošlo k promlčení či zániku práv, které z těchto závazků vyplývají. Stát v žádném případě neručí za hospodaření

⁶⁴ KOČÍ: *Obecní samospráva v České republice...*, s. 65

⁶⁵ § 38 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

⁶⁶ § 38 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

⁶⁷ KOČÍ: *Obecní samospráva v České republice...*, s. 68

⁶⁸ PROKŮPKOVÁ, Danuše, UHLÍŘOVÁ, Jana. Nejčastější závady při přezkumech hospodaření v oblasti majetku. *Obec a finance*, 2008, roč. 13, č. 1

⁶⁹ PROKŮPKOVÁ, Danuše, UHLÍŘOVÁ, Jana. Nejčastější závady při přezkumech hospodaření v oblasti majetku. *Obec a finance*, 2008, roč. 13, č. 1

⁷⁰ tamtéž

⁷¹ KOČÍ: *Obecní samospráva v České republice...*, s. 68

závazky, které obec má. Výjimkou je pouze situace, kdy stát převezme závazek smluvně.⁷²

Za závazky, které mají fyzické či právnické osoby, obec nesmí ručit, pokud tedy nejde o například závazky, které vyplývají ze smlouvy o úvěru a jejíž peněžní prostředky jsou určeny pro investici do obcí vlastněných nemovitostí nebo jde-li o závazky, jejichž zřizovatelem je právě obec či závazky bytových družstev.⁷³

V případě, kdy by obec ručila za závazky, které nejsou uvedeny právě v § 38 odstavci 3 zákona o obcích, byly by takovéto právní úkony od počátku neplatné.⁷⁴

2.3 Nakládání s majetkem obce

Obec má možnost se svým majetkem disponovat, tedy určitým způsobem s ním nakládat. Jedná se zde kupříkladu o prodej, převedení na jinou osobu a tak podobně, ovšem ale za podmínek, či spíše až omezení, které nám stanoví zákon o obcích a další právní předpisy.⁷⁵

Pokud má obec záměr svůj nemovitý majetek prodat, směniti či darovat, pronajmout či poskytnout jako výpůjčku, tak tento úmysl musí zveřejnit nejméně na 15 dní před rozhodnutím v příslušném orgánu obce a to vyvěšením na úřední desce obecního úřadu, aby se k tomuto záměru obce mohli vyjádřit případní zájemci a případně aby mohli podat své nabídky. Nezveřejnění způsobuje neplatnost právních jednání od počátku.⁷⁶ Neplatnost nenastává však v případě, jedná-li se o pronájem bytů a hrobových míst nebo pronájem či výpůjčku majetku obce a to na dobu kratší než je 30 dní.⁷⁷ Záměr obce disponovat s majetkem výše uvedenými způsoby není obec povinna také zveřejnit v případě, jedná-li se o pronájem nebo výpůjčku právnické osobě zřízené obcí.⁷⁸

Smysl ve zveřejnění spočívá především v tom, aby všichni potenciální zájemci mající zájem například o koupi, měli rovnocennou příležitost tento svůj zájem efektivně uplatnit a aby orgány obce ještě před uplynutím stanovené lhůty neučinily

⁷² KOČÍ: *Obecní samospráva v České republice...*, s. 65

⁷³ § 38 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

⁷⁴ KOČÍ: *Obecní samospráva v České republice...*, s. 65

⁷⁵ MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2008, s. 31

⁷⁶ § 39 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

⁷⁷ MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2008, s. 32

⁷⁸ § 39 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

takové opatření, pro které by ke včasné nabídce dalšího zájemce již nebyl brán zřetel. Toto vyplývá přímo z usnesení Nejvyššího soudu.⁷⁹

Pokud se jedná o úplatný převod majetku, tak se cena majetku ujednává obvykle ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, jestliže se tedy nejedná o cenu regulovanou státem. V případě odchýlení se od ceny obvyklé je nezbytné řádné zdůvodnění.⁸⁰

2.4 Orgány obce s pravomocí hospodařit s majetkem obce

2.4.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce rozhoduje o nejzásadnějších otázkách, které se týkají obce, a rozhoduje ve všech věcech náležitých do samostatné působnosti obce. Rozhodnutí zastupitelstva mívá nejčastěji formu usnesení. V rámci hospodaření obce je důležitou pravomocí zastupitelstva schvalování rozpočtu a závěrečného účtu obce. Dále zastupitelstvo může také zřídit trvalé či dočasné peněžní fondy obce jak pro konkrétní účely (oblast podpory kultury, podpora rodin a dětí, apod.) či i bez účelového určení.⁸¹

Zastupitelstvu obce je také vyčleněna pravomoc v oblasti majetkoprávních úkonů. Jedná se především o dispozice s nemovitým majetkem obce, které jsou výhradně svěřeny zastupitelstvu obce. Krom toho zastupitelstvo výlučně rozhoduje o peněžních a věcných darech nad 20 tisíc Kč, a pak také nad 50 tisíc Kč v případě poskytnutí dotace či návratné finanční výpomoci. Samozřejmě zastupitelstvo má i další pravomoci s hospodařením spojené, jako je pravomoc zastavit nemovitou věc ale také movitou věc v hodnotě vyšší než 20 tisíc Kč atd.⁸²

2.4.2 Rada obce

Rada obce je v samostatné působnosti obce výkonným orgánem a řeší otázky spojené s každodenním chodem obce a zodpovídá se zastupitelstvu obce (zastupitelstvo volí a odvolává členy rady obce).⁸³ V rámci hospodaření rada zabezpečuje hospodaření obce dle schváleného rozpočtu a provádí rozpočtová

⁷⁹ usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 3. 2007, sp. zn. 30 Cdo 2452/2006

⁸⁰ § 39 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

⁸¹ KOČÍ: *Obecní samospráva v České republice...*, s. 79, 93-95

⁸² § 85 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

⁸³ KOČÍ: *Obecní samospráva v České republice...*, s. 100

opatření v takovém rozsahu, jak jej stanovilo zastupitelstvo obce. V oblasti majetkoprávní rada obce rozhoduje o poskytnutí věcných a peněžitých darů do 20 tisíc Kč a poskytnutí dotace do 50 tisíc Kč.⁸⁴

2.4.3 Starosta obce

Starosta stojí v čele obecního úřadu a zastupuje obec navenek. V rámci hospodaření je odpovědný za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok a také odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce, rozhoduje o záležitostech v rámci samostatné působnosti, které mu svěřila rada obce, takže může poskytnout například finanční dary do výše 20 tisíc Kč a poskytnout dotace do 50 tisíc Kč.⁸⁵

2.4.4 Obecní úřad a tajemník

Obecní úřad obce je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem (pokud je tato funkce zřízena) a další zaměstnanci obce v rámci obecního úřadu (účetní obce). Obecní úřad plní úkoly, které mu byly uloženy zastupitelstvem či radou obce. Jedná se například o úkol vypracování a uzavření smlouvy o dotaci, jejíž poskytnutí orgány obce předem schválily. Tyto úkoly svěřené obecnímu úřadu bývají uvedeny v usneseních rady či zastupitelstva obce.⁸⁶

Tajemník obecního úřadu je obecní zaměstnanec, který zodpovídá za plnění úkolů jak v samostatné tak v přenesené působnosti. Plní úkoly, které mu byly dány zastupitelstvem, radou či starostou obce. U obcí tzv. prvního stupně není povinnost tuto funkci zřídit.⁸⁷

2.4.5 Orgány zastupitelstva a rady obce

Zastupitelstvo a rada obce zřizují své orgány, jimiž jsou výbory a komise. Výbory a komise jsou iniciativní orgány a navíc výbory plní funkci kontrolní a komise naopak poradní. Zastupitelstvo obce musí vždy zřídit kontrolní a finanční výbor a ty plní úkoly jim svěřené zastupitelstvem obce.⁸⁸

⁸⁴ KOČÍ: Obecní samospráva v České republice..., s. 104

⁸⁵ § 103 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

⁸⁶ KOČÍ: Obecní samospráva v České republice..., s. 114-115

⁸⁷ KOČÍ: Obecní samospráva v České republice..., s. 117

⁸⁸ tamtéž, s. 129

Finanční výbor uskutečňuje kontrolu v oblasti hospodaření s majetkem a také s finančními prostředky obce (musí mu tak být poskytnuty veškeré dokumenty týkající se majetku a finančních prostředků obce) a kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady obce a také dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem v samostatné působnosti.⁸⁹

⁸⁹ KOČÍ: Obecní samospráva v České republice..., s. 131-132

3. Hospodaření obce Kopřivná – základní charakteristika obce a informace

Tato kapitola bude popisovat základní informace o obci Kopřivná, jako je například poloha této obce, počet obyvatel, organizační struktura, ale také bude úvodem do hospodaření této vybrané obce. Obec je mnou vybrána nejen z důvodu, že je mým rodištěm a trvalým bydlištěm, ale v obci jsem měla možnost se účastnit již mnoha důležitých zasedání zastupitelstva a dalších jednání, byla jsem členem volební komise, vykonávala již několikrát praxi na obecním úřadě v Kopřivné, a proto je tato obec mou jasnou volbou pro zpracování dat spojených s hospodařením.

3.1 Obec Kopřivná

Kopřivná je malá obec nacházející se v Olomouckém kraji severně od okresního města Šumperk. Kopřivná má dvě katastrální území, hlavním územím je samotná Kopřivná a druhou částí je obec Lužná, která se nachází asi 2 kilometry jihozápadně od obce Kopřivná. Dle posledního sčítání lidu Českým statistickým úřadem, které bylo 1. ledna 2017, má Kopřivná 267 obyvatel v poměru 145 mužů a 122 žen.⁹⁰

Obec navenek zastupuje starostka Jana Gerešová a je tedy také v čele samotného obecního úřadu. Paní starostka Jana Gerešová zastává tuto funkci již mnoho let a i funkčních období a vždy, když jsem potřebovala nějaké informace spojené s obcí Kopřivná, nebyl v ničem problém a vždy mi vyšla vstříc.

Samostatnou působnost obce zajišťuje 5ti-členné zastupitelstvo, které má pod sebou finanční a kontrolní výbor, a v rámci obecního úřadu jsou zde i zaměstnanci a samozřejmě místostarosta, kterým je pan Pavel Turek. Rada obce zde není zřízena, a tak její pravomoc zastává starostka obce. Přenesená působnost v rámci výkonu státní správy je v obci svěřena obecnímu úřadu.⁹¹

Kopřivná spadá do správního obvodu obce s pověřeným obecním úřadem Hanušovice a do správního obvodu obce s rozšířenou působností Šumperk. Toto

⁹⁰ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: *Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2017* [online]. Praha, 28. dubna 2017 [cit. 2017-06-05]. Dostupné na <<https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112017>>

⁹¹ KOPŘIVNÁ. *Obec Kopřivná: oficiální stránky obce* [online]. Kopřivná, 2017 [cit. 2017-06-06]. Dostupné na <<http://www.obeckoprivna.cz/hlavni-menu/urad-obce/povinne-informace/>>

začlenění vyplývá ze zákona o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností⁹² a vyhlášky Ministerstva vnitra.⁹³

Na území obce se také nacházejí tři kulturní památky, které podléhají evidenci v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky, mají určitou památkovou hodnotu a jsou tedy chráněny v rámci zákona o státní památkové péči⁹⁴.

3.2 Majetek obce Kopřivná

Tato kapitola bude zaměřena na majetek obce Kopřivná a jeho rozdělení.

Následující vybrané údaje a informace v této kapitole budou zpracovány z Rozvahy obce Kopřivná sestavené ke dni 31. 12. 2016.

Obec Kopřivná vlastní jak dlouhodobý, tak i krátkodobý majetek. Dle Rozvahy⁹⁵ obec disponuje dlouhodobým nehmotným majetkem, dlouhodobým hmotným majetkem, dlouhodobým finančním majetkem a také oběžnými aktivy, které zahrnují zásoby a krátkodobé pohledávky, a krátkodobým finančním majetkem, pod který spadá běžný účet obce a pokladna.

Obec Kopřivná užívá při odpisování dlouhodobého majetku metodu účetního odpisování.

3.2.1 Dlouhodobý majetek

Pod dlouhodobý nehmotný majetek je v obci Kopřivná zařazen drobný, ostatní a nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek.

Dlouhodobý hmotný majetek obce Kopřivná zahrnuje pozemky, kulturní předměty, stavby, samostatné hmotné movité věci a jejich soubory, drobný a nedokončený hmotný dlouhodobý majetek.

Pozemky a kulturní předměty obce Kopřivná se bez ohledu na cenu pořízení a dobu užívání neodepisují. Další dlouhodobý hmotný majetek obce se odpisuje.

Stavby zahrnují budovy a stavby obce Kopřivná (budova v areálu místního

⁹² zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, v aktuálním znění

⁹³ vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, v aktuálním znění

⁹⁴ zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v aktuálním znění

⁹⁵ KOPŘIVNÁ. *Rozvaha obce Kopřivná sestavená ke dni 31. 12. 2016: archiv úřední desky 2017* [online]. Kopřivná, 2017 [cit. 2017-06-09]. Dostupné na <http://www.obcekoprivna.cz/uredni-deska-1/zaverecny-ucet-obce-koprivna-za-rok2016362.html?kshow=&sort=1&order=0&show=1&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg%5B5%5D=3&cas=starsi&doba=1&casod=&casdo=&detail=362&kshowback=5&kshowback=>>

hřiště, garáž obecního úřadu, atp.). Do samostatných dlouhodobých hmotných věcí patří zejména stroje a dopravní prostředky obce Kopřivná (sekačka, multikára, traktor,...).

Drobný dlouhodobý hmotný majetek je takový, jehož cena nepřesahuje 40 tisíc Kč a obec Kopřivná se rozhodne, že takový majetek do této kategorie zařadí.⁹⁶ U nedokončeného dlouhodobého hmotného majetku je to obdobné jako u nedokončeného dlouhodobého nehmotného majetku, pouze v tomto případě se jedná o hmotnou podstatu majetku/věci (např. doprava a montáž stroje).

3.2.2 Krátkodobý majetek

Krátkodobý majetek obce Kopřivná je složen ze zásob, krátkodobých pohledávek a krátkodobého finančního majetku.

Zásoby obce Kopřivná zahrnují materiál na skladě (náhradní díly, suroviny,...) a zboží na skladě (např. zboží v prodejně místního obchodu se smíšeným zbožím).

Krátkodobé pohledávky zahrnují pohledávky z obchodních vztahů vůči odběratelům (např. tržba obce z prodeje služeb), krátkodobé poskytnuté zálohy kupříkladu dodavatelům za služby, jiné pohledávky vůči dodavatelům třeba z uplatněné reklamace a v poslední řadě dohadné účty aktivní, což jsou příjmy příštích období, u kterých neznáme částku ani období příjmu (např. neuzavřené řízení s pojišťovnou, u které máme pohledávku).

Pod krátkodobý finanční majetek obce Kopřivná spadá základní běžný účet obce a obecní pokladna. Z bankovního účtu obec Kopřivná odvádí zdravotní a sociální pojištění příslušné zdravotní pojišťovně a správě sociálního zabezpečení, dále odvádí daně z mezd příslušnému finančnímu úřadu a naopak zde také přijímá platby od odběratelů. Z pokladny, která je umístěna na obecním úřadě v Kopřivné se hradí v hotovosti například nákup pohonných hmot, nákup cenin (poštovních či dálničních známek), ale příjmem do pokladny je také zaplacení místního poplatku (ze psů a za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů) na obecním úřadě v hotovosti.

⁹⁶ HOLÍKOVÁ, Petra. *Dlouhodobý majetek* [online]. Uctovani.net, 17. 4. 2011 [cit. 2017-06-05]. Dostupné na <<https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Dlouhodoby-majetek&idc=30>>

4. Hospodaření obce Kopřivná s majetkem

V této kapitole rozpracuji údaje o majetku obce do příslušných tabulek, aby bylo přehledné s jakým majetkem a v jaké hodnotě obec Kopřivná disponuje, a hlavně pro představu o jejím hospodaření s majetkem v průběhu roku 2016. Pro srovnání jsem uvedla i hodnoty majetku z předešlého období, tj. z roku 2015.

Následující informace a údaje o stavu majetku obce Kopřivná byly zpracovány ze Závěrečného účtu Kopřivná za rok 2016 a z Rozvahy obce Kopřivná, která byla sestavena ke dni 31. 12. 2016.

Nejlepší přehled o tom, s jakým majetkem obec disponuje, lze získat z účetnictví dané obce.⁹⁷ Avšak pro občany obce je pak nejpřehlednější a také nejzásadnější závěrečný účet obce, který byl sestaven ve stanovené lhůtě, tedy do konce června tohoto roku a bude se ještě projednávat v nadcházejícím zasedání zastupitelstva obce. Ze závěrečného účtu a pak tedy z příloh k němu lze jednoduše zjistit výsledný stav majetku ke konci roku, jak se s ním hospodařilo v průběhu roku, plnění rozpočtu oproti plánovanému, dále je součástí závěrečného účtu zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření, výkaz zisků a ztrát, kde se uvádí náklady, výnosy a výsledek hospodaření obce a také rozvaha obce, kde se uvádějí aktiva a pasiva účetní jednotky Kopřivná.

Majetek obce Kopřivná byl podroben inventarizaci, která měla fyzickou i dokladovou část a probíhala dne 18. 12. 2016. Byla provedena inventarizační komisí obce Kopřivná.

Inventarizace byla prováděna na obecním úřadě v Kopřivné, v kulturním domě v Kopřivné, v místní knihovně a obchodě, areálu hřiště a vodojemu obce.

Při inventarizaci majetku došlo ke srovnání skutečných stavů majetku se stavy účetními a nebyly shledány žádné rozdíly.

Částky brutto uvádí původní hodnotu, kterou měl například dlouhodobý hmotný majetek v době svého pořízení. Korekcí se rozumí ponížení původní hodnoty například odpisy zmíněného dlouhodobého hmotného majetku, přičemž touto korekcí je dosaženo netto neboli čisté částky na konci roku, kterou dlouhodobý

⁹⁷ KOČÍ: *Obecní samospráva v České republice...*, s. 64

hmotný majetek má.⁹⁸

4.1 Dlouhodobý majetek obce

Tabulka 1 Dlouhodobý majetek obce Kopřivná

Dlouhodobý majetek (rok 2016)	Brutto (v Kč)	Korekce (v Kč)	Netto (v Kč)	Rok 2015 (v Kč)
Dlouhodobý nehmotný majetek	640 797,56	159 441,56	481 356,00	443 370,00
Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	44 888,56	44 888,56	-	-
Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	302 000,00	114 553,00	187 447,00	197 861,00
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	293 909,00	-	293 909,00	245 509,00
Dlouhodobý hmotný majetek	19 846 810,18	6 476 681,40	13 370 128,78	13 798 875,78
Pozemky	3 560 969,68	-	3 560 969,68	3 560 969,68
Kulturní předměty	85 660,00	-	85 660,00	85 660,00
Stavby	9 372 540,61	3 957 566,50	5 414 974,11	5 603 463,11
Samostatné hmotné movité věci a jejich soubory	4 764 798,20	1 152 681,00	3 612 117,20	3 852 375,20
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	1 366 433,90	1 366 433,90	-	-
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	696 407,79	-	696 407,79	696 407,79
Dlouhodobý finanční majetek	-	-	-	-
Dlouhodobý majetek celkem	20 487 607,74	6 636 122,96	13 851 484,78	14 242 245,78

Zdroj: vlastní zpracování dat z obce Kopřivná, 2017

Z tabulky dlouhodobého majetku obce je napohled patrné, že obec hospodařila s dlouhodobým majetkem v hodnotě od pár desítek tisíc až po miliony. Největší podíl dlouhodobého majetku zahrnují pozemky, stavby a samostatné hmotné movité věci.

Dlouhodobý nehmotný majetek, který neměl hodnotu vyšší než 60 tisíc Kč, byl zařazen pod drobný a další nehmotný dlouhodobý majetek pod položku ostatního dlouhodobého nehmotného majetku.

Do samostatných hmotných movitých věcí obce Kopřivná patří také obecní traktor, který obec pořizovala v roce 2012 a až do nynějšího roku splácí úvěr ve výši 120 000 Kč měsíčně, který si na něj v době pořízení vzala. Samozřejmě od té doby se cena traktoru každoročně понижuje o odpisy a snižuje tak jeho reálnou hodnotu.

⁹⁸ KURZY SPRINT. *Pojmy v účetnictví v praxi: odpisy, oprávkky, brutto, netto, korekce* [online]. Uctovani.net, 19. 12. 2014 [cit. 2017-06-07]. Dostupné na <<https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Pojmy-v-ucetnictvi-v-praxi-odpisy-opravky-brutto-netto-korekce&idc=176>>

U pozemků a kulturních předmětů není v kolonce korekce uvedena žádná částka, protože pozemky ani předměty kulturní hodnoty se neodepisují a jejich hodnota se tedy časem nesnižuje.

Z tabulky je také patrné, že obec Kopřivná nedisponovala žádným dlouhodobým finančním majetkem, a tak kupříkladu neměla žádné dlouhodobé půjčky ani dluhové cenné papíry držené po splatnosti.

V roce 2016 obec Kopřivná nezveřejnila žádný záměr, který by se týkal prodeje, směny, pronajmutí, výpůjčky ani darování nemovitého majetku.

Nejbližší záměr, který obec Kopřivná zveřejnila od roku 2016, připadal na rok 2015, a jednalo se hned o dva záměry v ten samý den. První záměr pojednával o prodeji pozemků v místní části obce Lužná a v druhém šlo o záměr pronajmout vybrané pozemky v katastrálním území obce Kopřivná ze dne 13. dubna 2015.⁹⁹

4.2 Krátkodobý majetek obce

Tabulka 2 Krátkodobý majetek obce Kopřivná

Krátkodobý majetek (rok 2016)	Brutto (v Kč)	Korekce (v Kč)	Netto (v Kč)	Rok 2015 (v Kč)
Zásoby	172 525,53	-	172 525,53	171 010,19
Materiál na skladě	6 234,90	-	6 234,90	5 885,60
Zboží na skladě	166 290,63	-	166 290,63	165 124,59
Krátkodobé pohledávky	748 595,00	27 188,00	721 407,00	670 088,00
Odběratelé	550 275,00	14 219,40	536 055,60	512 241,60
Krátkodobé poskytnuté zálohy	141 100,00	-	141 100,00	148 077,00
Jiné pohledávky z hlavní činnosti	32 220,00	12 968,60	19 251,40	9 769,40
Dohadné účtu aktivní	25 000,00	-	25 000,00	-
Krátkodobý finanční majetek	673 921,27	-	673 921,27	193 258,93
Základní běžný účet obce	494 882,27	-	494 882,27	96 568,93
Pokladna	179 039,00	-	179 039,00	96 690,00
Krátkodobý majetek celkem	1 595 041,80	27 188,00	1 567 853,80	1 034 357,12

Zdroj: vlastní zpracování dat z obce Kopřivná, 2017

Krátkodobý majetek obce Kopřivná měl hned na první pohled do tabulky radikálně nižší hodnotu než dlouhodobý majetek. Největší část tvořili položky odběratelé a peněžní prostředky na běžném účtu obce. Oproti roku 2015 měl krátkodobý majetek obce na konci roku 2016 vyšší hodnotu o 533 496,68 Kč.

⁹⁹ KOPŘIVNÁ. *Archiv úřední desky 2015* [online]. Kopřivná, 2017 [cit. 2017-06-10]. Dostupné na <http://www.obeckoprivna.cz/uredni-deska-1/?kshow=&sort=1&order=0&show=1&archiv_rok=2015&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg%5B5%5D=3&cas=starsi&doba=-1&casod=&casdo=>>

5. Finanční hospodaření obce Kopřivná za rok 2016

V této kapitole se zaměřím na finanční hospodaření obce za rok 2016, rozeberu rozpočet obce Kopřivná, a to ve dvou směrech – jeden se bude zaměřovat na plánovaný rozpočet obce a v druhé části se budu zabývat realizovaným rozpočtem. Nastíním také problematiku závěrečného účtu obce a s ním související přezkum hospodaření, který v obci byl v daném roce uskutečněn a zdali byla shledána nějaká pochybení v hospodaření obce.

Rok 2016 jsem si zvolila proto, aby informace týkající se finančního hospodaření obce byly co nejaktuálnější.

V této kapitole budu pracovat s údaji, informacemi a daty získanými na obecním úřadě v Kopřivné.

5.1 Střednědobý výhled

Jak již vyplývá ze zákona¹⁰⁰, je povinností obce sestavení střednědobého výhledu, který je důležitý pro plánování rozvoje obce, ale také především pro plánování budoucích investic. Je tedy podstatné stanovení předpokládaných výdajů a příjmů obce. Sestavení střednědobého výhledu by nemělo být podceňováno, obce by se měly zaměřit především na to, jaký je účel střednědobého výhledu a proč je tato povinnost zákonně dána, tedy že sestavení střednědobého výhledu má jistý význam pro obec.¹⁰¹

Obec Kopřivná má sestaven střednědobý výhled na období roku 2015 až 2018, kde jsou zapracované příjmy daňové i nedaňové (pronájem majetku, poskytování služeb), finanční dary a u výdajů jsou zapracovány výdaje na výkon státní správy, výdaje za provoz atp. Do výhledu je zapracováno také financování přebytku hospodaření ve výši 120 tisíc Kč za každý rok.

Obec má nyní zpracován střednědobý výhled i na další období 2018-2020 a rozpracování výdajů a příjmů je obdobné. Avšak v letech 2019 a 2020 jsou navýšeny příjmy a výdaje o 4 procenta.

¹⁰⁰ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění

¹⁰¹ VÍTKOVÁ, Petra. *Rozpočtového hospodaření územních samosprávných celků: praktická příručka*. 1. vydání. Ostrava: EconomPress, 2016, s. 7

Pro zajištění reálnosti střednědobých výhledů je u obou těchto výhledů uplatňována zásada nenadhodnocování příjmů a nepodhodnocování výdajů pro budoucí roky.

5.2 Rozpočtové provizorium

Jelikož rozpočet nebyl schválen před 1. lednem rozpočtového roku 2016, schválilo zastupitelstvo obce Kopřivná rozpočtové provizorium na rok 2016. Měsíční čerpání odpovídalo 1/12 schváleného rozpočtu v roce 2015. Dle obdržených informací takto dle rozpočtového provizoria obec hospodařila již vícekrát za několik posledních let, než tedy následně schválila rozpočet na příslušný rok.

Pravidla spojená s rozpočtovým provizoriem schvaluje zastupitelstvo obce v souladu se zákony¹⁰² a nemusí tato pravidla povinně zveřejňovat na úřední desce obce, avšak musí povinně zaznít v usnesení zastupitelstva obce, a to proto, aby nedocházelo v průběhu rozpočtového hospodaření k nějakým pochybnostem či správním deliktům. Není jednoznačně zákonem¹⁰³ dáno, jak mají tato pravidla rozpočtového provizoria vypadat, a tak je jejich nastavení v rukou obce.¹⁰⁴

5.3 Rozpočet obce Kopřivná na rok 2016

Rozpočet obce je základním finančním plánem obce a jeho podoba se může v každé obci lišit. Může být odlišně zpracován dle struktury či v jiném rozsahu, avšak je nutno dodržet zákonných povinností.¹⁰⁵

Rozpočet musí být vypracován podle rozpočtové skladby, která je dána vyhláškou Ministerstva financí¹⁰⁶. Rozpočtovou skladbu můžeme rozlišit dle druhového třídění (položky) a odvětvového třídění (paragrafy).¹⁰⁷

Přesto že by dle zákona¹⁰⁸ měl být rozpočet sestavován jako vyrovnaný, u obce Kopřivná tomu tak nebylo. Příkladem je i rozpočet obce Kopřivná na rok

¹⁰² zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

¹⁰³ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění

¹⁰⁴ VÍTKOVÁ, Petra. *Rozpočtového hospodaření územních samosprávných celků: praktická příručka.*

1. vydání. Ostrava: EconomPress, 2016, s. 16-17

¹⁰⁵ VÍTKOVÁ: *Rozpočtového hospodaření územních samosprávných celků...*, s. 32

¹⁰⁶ vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, v aktuálním znění

¹⁰⁷ VÍTKOVÁ: *Rozpočtového hospodaření územních samosprávných celků...*, s. 32

¹⁰⁸ § 4 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění

2016, kdy návrh rozpočtu na rok 2016 byl přebytkový, byl sestaven s vyššími plánovanými příjmy oproti předpokládaným výdajům.

Obec Kopřivná při zpracování návrhu rozpočtu dle rozpočtové skladby připadající na rok 2016 zvolila metodu, při níž využila jak druhového členění tak odvětvového.

5.3.1 Naplánovaný rozpočet obce

Návrh rozpočtu na rok 2016¹⁰⁹ byl zveřejněn na úřední desce obce od 8. dubna 2016 do 25. dubna 2016. Občané obce Kopřivná se k tomuto návrhu mohli vyjádřit do 25. dubna do 16:00 hodin. Dle zjištěných informací nebyly ze strany občanů podány žádné písemné připomínky k tomuto návrhu rozpočtu.

Celkové příjmy rozpočtu byly vyčísleny na 4 109 500 Kč. Z daňových příjmů: daň z příjmů, zisku a kapitálových výnosů, daně ze zboží a služeb v tuzemsku, daně a poplatky z vybraných činností a majetkové daně, to vše v předpokládané výši 3 007 000 Kč. Nedaňové příjmy činily 847 500 Kč a obsahovaly příjmy z vlastní činnosti a příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy jako jsou například příjmy z pronájmu pozemků a nemovitostí, příjmy z vodného, ze služeb a prodeje výrobků, příjmy z prodeje zboží, ale také přijatý neinvestiční dar. Přijaté transfery nebo spíše přijaté dotace, zahrnovaly neinvestiční, ale také investiční přijaté dotace od veřejných rozpočtů ústřední úrovně a tyto příjmy z přijatých transferů činily 255 000 Kč.

Položkou financování byla vyjádřena částka 120 000 Kč, kterou byla hrazena splátka dlouhodobých přijatých půjčených prostředků. Tato položka ztvárňuje plánovaný rozdíl mezi příjmy a výdaji a zahrnuje právě úvěry, jejich splátky atd. Plánované výdaje byly stanoveny na částku 3 989 500 Kč a z hlediska druhového členění dle vyhlášky¹¹⁰ spadaly jen pod kategorii běžných výdajů, kterými jsou například elektrická energie, poštovní služby, cestovné, platy zaměstnanců v pracovním poměru, nákup zboží a materiálu a tak podobně.

Rozpočet na rok 2016 mohl být upravován v rámci jeho jednotlivých částí a položek rozpočtové skladby pouze na základně rozpočtového opatření.

¹⁰⁹ viz příloha č. 1a – Příjmy návrhu rozpočtu obce Kopřivná na rok 2016 a příloha č. 1b – Výdaje návrhu rozpočtu obce Kopřivná na rok 2016

¹¹⁰ vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, v aktuálním znění

Jak je vidno, rozpočet byl sestaven jako přebytkový, jak je zákonem¹¹¹ také umožněno.

Zastupitelstvo obce Kopřivná po projednání na svém 6. zasedání konaného 25. dubna 2016 návrh rozpočtu na rok 2016 schválilo.

5.3.2 Rozpočtové opatření

Změn v rozpočtu bylo v průběhu roku 2016 hned několik a byly provedeny skrze rozpočtová opatření, která se evidovala v rámci časové posloupnosti.

Je zde třeba zmínit, že novelou zákona¹¹² bylo doplněno splnění povinností schvalovat rozpočtové změny ještě před provedením rozpočtově nezajištěného výdaje. Samozřejmě jsou zde i výjimky, které umožňují provést rozpočtové opatření po provedení rozpočtově nezajištěného výdaje. Jde například o situace živelných pohrom nebo havárie, které ohrožují život či majetek.¹¹³

Všechna rozpočtová opatření byla schválena zastupitelstvem obce na jednotlivých zasedáních v průběhu rozpočtového roku 2016.

U rozpočtového opatření 1/2016 došlo u příjmů k navýšení plateb od firmy EKO-KOM a u výdajů se navýšil výdej na nákup kontejnerů a platby poplatků za odběr vody. Rozdíl u výdajů byl poté snížen u položky nákup služeb.

Rozpočtovým opatřením 2/2016 byly opět upraveny příjmy i výdaje, u výdajů šlo konkrétně o nákup materiálu a opravu hřbitovní zdi.

Dalším rozpočtovým opatřením byly upraveny příjmy dotací na veřejně prospěšné práce, ale také výdaje na ně, a také platba daně z přidané hodnoty.

Posledními opatřeními 4/2016 a 5/2016 proběhly tyto úpravy: úprava o dotaci na volby a dále pak výdaje na volby a vratka voleb, kdy nedošlo k navýšení příjmů a výdajů.

Jelikož jsou rozlišovány 3 základní typy rozpočtových změn – organizační změny, metodické změny a věcné změny, mohu říci, že se jednalo v těchto případech zejména o organizační a metodické změny. Organizační změny spočívají v přesunech uvnitř rozpočtu obce, kdy dochází k přesunům mezi jednotlivými položkami, a to opět ve vazbě na schválený rozpočet. Další změny, metodické,

¹¹¹ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění

¹¹² novela č. 24/2015 Sb. zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění

¹¹³ VÍTKOVÁ: *Rozpočtového hospodaření územních samosprávných celků...*, s. 52

spočívají v zapojení nových příjmů a současně výdajů, které v tomto případě byly také uplatněny. Třetí typ je nejméně využívaný u rozpočtových opatření a u těchto rozpočtových opatření nebyl uplatněn. Jedná se například o situaci, kdy je ohroženo nenaplnění příjmů rozpočtu a je tedy nezbytné snížit i výdaje. Jde o typ tzv. blokace rozpočtu či vázání rozpočtu.¹¹⁴

5.3.3 Realizovaný rozpočet obce

V průběhu rozpočtového roku 2016 obec Kopřivná přijala několik rozpočtových opatření, která měla samozřejmě vliv na výsledný stav příjmů a výdajů na konci rozpočtového roku. Rozpočtových opatření bylo realizováno celkem pět.

Východiskem pro zpracování byl Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu, který mi byl poskytnut na obecním úřadě v Kopřivné.¹¹⁵

Na konci rozpočtového roku byly příjmy vyčísleny následovně. Daňové příjmy činily 3 311 309 Kč, nedaňové příjmy 345 404 Kč a přijaté transfery 389 960 Kč.

Výdaje byly v následné výši: běžné výdaje 3 230 243 Kč a kapitálové výdaje 48 400 Kč, kde se jednalo o položku nákupu ostatního dlouhodobého nehmotného majetku.

Níže v tabulkovém zobrazení lze zpozorovat, jak se rozpočet ve výsledku změnil a je možno tak porovnat jeho příjmy a výdaje se schváleným rozpočtem na rok 2016.

Je zřejmé, že příjmy i výdaje byly na konci roku nižší, než byly původně plánované příjmy a výdaje v návrhu rozpočtu na rok 2016. U výdajů je tento výsledek brán samozřejmě pozitivně, naopak u příjmů je to spíše zklamání, že obec nedosáhla předpokládaných příjmů.

¹¹⁴ VÍTKOVÁ: *Rozpočtového hospodaření územních samosprávných celků...*, s. 55

¹¹⁵ KOPŘIVNÁ. *Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu: archiv úřední desky 2017* [online]. Kopřivná, 2017 [cit. 2017-06-15]. Dostupné na <http://www.obeckoprivna.cz/uredni-deska-1/zaverecny-ucet-obce-koprivna-za-rok-2016-362.html?kshow=&sort=1&order=0&show=1&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg%5B5%5D=3&cas=starsi&doba=-1&casod=&casdo=>>

Tabulka 3 Porovnání příjmů a výdajů

	Schválený rozpočet na rok 2016 (v Kč)	Rozpočet po změnách v průběhu roku 2016 (v Kč)	Rozpočet na konci roku 2016 (v Kč)
Příjmy	4 109 500,00	4 262 900,00	4 046 673,33
Výdaje	3 989 500,00	4 142 900,00	3 278 643,99

Zdroj: vlastní zpracování dat z obce Kopřivná, 2017

5.4 Závěrečný účet obce Kopřivná

Ke zpracování následujících informací mi byl poskytnut nedávno zpracovaný návrh závěrečného účet obce Kopřivná za rok 2016. Návrh závěrečného účtu je k nahlédnutí na úřední desce obecního úřadu v Kopřivné, kde je vyvěšen od 9. 6. 2017, ale také je k dispozici na webových stránkách obce v elektronické podobě.¹¹⁶

Písemné připomínky k návrhu závěrečnému účtu mohou občané obce Kopřivná uplatňovat do 28. června 2017 do 16:00 nebo poté ústně na zasedání zastupitelstva obce, konaného ten samý den, kde se po projednání a schválení zastupitelstvem obce Kopřivná stane Závěrečným účtem obce Kopřivná za rok 2016.

Obsahem návrhu závěrečného účtu obce Kopřivná je plnění rozpočtu obce, financování, majetek, vyúčtování finančních vztahů, zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření a přílohy k tomuto návrhu závěrečného účtu. Jsou v tomto návrhu závěrečného účtu tedy obsaženy údaje za celý kalendářní rok 2016, které pojednávají o hospodaření obce Kopřivná.

Dotace do rozpočtu obce Kopřivná činily 254 960 Kč. Všechny přijaté dotace byly řádně vyúčtovány a nevyčerpaná dotace ve výši 13 144 Kč na Volby do zastupitelstev územních samosprávných celků byla vrácena do státního rozpočtu v únoru nynějšího roku.

V období od 1. 7. 2016 – 30. 6. 2016 bylo v obci Kopřivná vytvořeno jedno nové pracovní místo, na které byla přijata dotace ve výši 142 694 Kč ze státního

¹¹⁶ KOPŘIVNÁ. *Závěrečný účet obce Kopřivná za rok 2016: archiv úřední desky 2017* [online]. Kopřivná, 2017 [cit. 2017-06-15]. Dostupné na <http://www.obeckoprivna.cz/uredni-deska-1/zaverecny-ucet-obce-koprivna-za-rok-2016-362.html?kshow=&sort=1&order=0&show=1&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg%5B5%5D=3&cas=starsi&do=-1&casod=&casdo=>>

rozpočtu České republiky a bylo také spolufinancováno z Evropského sociálního fondu v rámci operačního programu „Lidské zdroje a zaměstnanost“.

Druhá dotace ze státního rozpočtu směřovala opět na nové pracovní místo, které bylo v obci vytvořeno na období 1. 12. 2016 – 31. 12. 2016 a činila 120 000 Kč.

Tato pracovní místa byla orientována na úklid veřejného prostranství, údržbu veřejné zeleně, údržbu a úklid obecního majetku a další veřejně prospěšné práce ku prospěchu obce Kopřivná.

5.5 Přezkum hospodaření obce Kopřivná

Obec Kopřivná si nechává každoročně přezkoumávat své hospodaření na základě žádosti, kterou podává Krajskému úřadu Olomouckého kraje. Možnost přezkumu hospodaření auditorem či auditorskou společností obec Kopřivná nevyužívá.

Na základě dílčího přezkoumání hospodaření obce Kopřivná uskutečněného dne 25. 11. 2016 a následného výsledku přezkoumání hospodaření obce provedeného dne 19. 5. 2017 byla zpracována zpráva o tomto výsledku přezkoumání hospodaření obce Kopřivná.¹¹⁷ Následující informace byly zpracovány z této Zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření obce Kopřivná za rok 2016.

Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření byla vyhotovena kontrolory, kteří byli pověřeni tímto přezkoumáním hospodaření obce Kopřivná v rámci Krajského úřadu Olomouckého kraje odborem kontroly.

Předmětem přezkoumání hospodaření bylo například účetnictví vedené obcí Kopřivná, stav pohledávek a závazků a nakládání s nimi, plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, které se týkaly rozpočtových prostředků, ale byly také přezkoumány písemnosti, jako jsou bankovní výpisy z úvěrového i bankovního účtu za rok 2016, pokladní doklady a pokladní kniha za dané období roku 2016, střednědobé výhledy, výkazy zisků a ztrát sestavené ke konkrétnímu dni v roce 2016, atd.

¹¹⁷ KOPŘIVNÁ. *Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření obce Kopřivná za rok 2016: archiv úřední desky 2017* [online]. Kopřivná, 2017 [cit. 2017-06-15]. Dostupné na <http://www.obcekoprivna.cz/uredni-deska-1/zaverecny-ucet-obce-koprivna-za-rok-2016-362.html?kshow=&sort=1&order=0&show=1&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg%5B5%5D=3&cas=starsi&do=-1&casod=&casdo=>>

Při přezkoumání hospodaření byla také provedena kontrola spočívající v plnění opatření obce k odstranění nedostatků, které byly zjištěny v předešlém roce 2015, kdy došlo k porušení rozpočtové kázně v rámci zákona o rozpočtových pravidlech¹¹⁸. Obec poté přijala systémová opatření. První z nich má zabezpečit dodržení termínů u vratek s dotací s dostatečným předstihem, za něž odpovídá starostka obce Kopřivná a další spočívá v kontrole dodržování těchto termínů kontrolním výborem zastupitelstva obce.

Při přezkoumání hospodaření obce Kopřivná bylo v závěru, v souladu se zákonem o přezkumu hospodaření¹¹⁹ uvedeno, že nebyly zjištěny chyby a nedostatky.

Přezkoumání hospodaření obce, které se na obecním úřadě v Kopřivné uskutečňuje každý rok, trvá zpravidla 2 pracovní dny.

¹¹⁸ § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, v aktuálním znění

¹¹⁹ zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, v aktuálním znění

6. Průzkum povědomí občanů v oblasti hospodaření a fungování obce Kopřivná

Ve dnech 22. 6. – 27. 6. 2017 jsem uskutečnila průzkum na území obce Kopřivná prostřednictvím dotazníkového šetření. Dotazníky¹²⁰ byly umístěny v místním obchodě se smíšeným zbožím, protože se zde vyskytuje dle předchozího průzkumu dennodenně nejvíce občanů obce Kopřivná, kteří by se právě mohli tohoto průzkumu zúčastnit.

Tato bakalářská práce je zaměřena zejména na hospodaření obcí a konkrétně pak na hospodaření obce Kopřivná, a tak i tento průzkum byl orientován na povědomí občanů ohledně hospodaření obcí a jejich fungování z obecného hlediska a také pak právě na zjištění informací, zda občané vědí, jak obec Kopřivná hospodaří či se nějak zapojují do chodu obce nebo je to naopak vůbec nezajímá.

První část otázek byla obecnějšího charakteru zaměřená na pohlaví, věk a čím se občané zabývají - studiem či prací, nebo jsou-li v důchodovém věku či nezaměstnaní. Další část otázek byla zaměřena na povědomí občanů týkající se fungování obcí, a zda se zajímají o problematiku obcí. Důležité bylo také zjištění, zda dotazovaný bydlí či nebydlí v obci Kopřivná, jelikož jsou některé z otázek směřované přímo na hospodaření a fungování obce Kopřivná a dotazovaný, který by nepocházel z obce Kopřivná by zřejmě nemohl ani na tento typ otázek odpovědět. Otázek bylo celkem 10 a dvě z toho měly i část, kde mohl občan doplnit svůj názor fakultativně.

Délka vyplnění jednoho dotazníku byla zhruba 3-5 minut. Vyplněné dotazníky byly ponechány v místním obchodě až do konce mého průzkumu. V průběhu průzkumu jsem byla přítomna, abych mohla případné nejasnosti či dotazy ohledně dotazníku zodpovědět a hlavně také proto, že mě většina obyvatel zná, a tak jsem mohla zajistit co nejvíce informací. Avšak mnoho lidí jsem za den potkala vícekrát a některé jsem ani nezastihla, tudíž sumární počet lidí zúčastněných na dotazování byl 30, ale i s tímto počtem, a zkušeností v terénním průzkumu, jsem spokojena.

¹²⁰ viz příloha č. 2 – Dotazník

6.1 Zpracování výsledků

První otázka týkající se pohlaví dopadla následovně: 30 dotazníků bylo vyplněno 13ti muži (43,33 %) a 17ti ženami (56,67 %). S ohledem na fakt, že v obci Kopřivná žije 145 mužů a 122 žen¹²¹, tak dotazníky byly vyplněny právě více ženami.

Další otázka byla zaměřena na věk dotazovaných, abych mohla zjistit, jak různorodá skupina dotazníky vyplnila a s jakou věkovou skupinou budu v dotaznících pracovat pro další specifitější otázky. S překvapením nikdo nebyl mladší 18ti let. Nepočtenější skupinu tvořili dotazovaní věkové kategorie 26-65 let (56,67 %) – celkem 17 dotazovaných, další kategorie 18-26 let (23,33 %) – 7 dotazovaných a kategorii 65 a více let (20,00 %) tvořilo 6 dotazovaných.

Třetí otázka se týkala toho, zda dotazovaný studuje, pracuje či je důchodce nebo nezaměstnaný. Výsledek dopadl takto:

- 4 dotazovaní byli studenti (13,33 %)
- 13 dotazovaných bylo pracujících (43,33 %)
- 6 dotazovaných bylo v důchodovém věku (20,00 %)
- 7 dotazovaných bylo nezaměstnaných (23,33 %)

Nejpočetnější skupinu tvořili pracující a druhou největší nezaměstnaní. Podíl nezaměstnanosti v Kopřivné za květen 2017 činil 12,20 %¹²² a to z obyvatelstva věkové skupiny od 15-64 let, tudíž se mi podařilo v dotaznících i tuto zachytit ve stejném poměru.

Ze čtvrté otázky mělo vyplynout, zda mají dotazovaní ponětí, jak fungují místní samosprávy, konkrétně tedy obce. Výsledek byl následovný:

- 4 dotazovaní odpověděli ANO (13,33 %)
- 13 dotazovaných odpovědělo SPÍŠE ANO (43,33 %)

¹²¹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: *Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2017* [online]. Praha, 28. dubna 2017 [cit. 2017-05-20]. Dostupné na <<https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112017>>

¹²² MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Nezaměstnanost v obcích a mikroregionech v okrese Šumperk za květen 2017* [online]. MPSV, 2017 [cit. 2017-06-27]. Dostupné na <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem/?_piref37_240429_37_240428_240428.next_page=%2Findex.do&_piref37_240429_37_240428_240428.statse=200000000011&_piref37_240429_37_240428_240428.statk=200000000013&_piref37_240429_37_240428_240428.send=send&_piref37_240429_37_240428_240428.stat=2000000000111&_piref37_240429_37_240428_240428.obdobi=E&_piref37_240429_37_240428_240428.rok=2017&_piref37_240429_37_240428_240428.uzemi=163000&ok=Vybrat>

- 8 dotazovaných odpovědělo SPÍŠE NE (26,67 %)
- 5 dotazovaných odpovědělo NE (16,67 %)

Z tohoto výsledku vyplývá, že více jak polovina dotazovaných má přehled o fungování obcí.

Pátá otázka byla zaměřena na zájem dotazovaných o problematiku obcí s tím, že:

- 4 dotazovaní se zajímají o tuto problematiku (13,33 %)
- 11 dotazovaných se přiklání k odpovědi, že se spíše zajímají (36,67 %)
- 8 dotazovaných se přiklonilo k odpovědi, že se spíše nezajímají (26,67 %)
- 7 dotazovaných se nezajímá o tuto problematiku (23,33 %)

Při porovnání této otázky s předchozí lze vyzorovat mírný pokles zájmu o problematiku obcí i přesto, že dle předchozího výsledku dotazovaní spíše vědí, jak obce fungují.

Další otázka se týkala trvalého bydliště dotazovaného, s tím, že 26 dotazovaných (86,67 %) mělo trvalý pobyt v obci Kopřivná a 4 dotazovaní (13,33 %), ačkoliv v obci Kopřivná žijí, tak trvalý pobyt zde nemají.

Další otázky byly spojené svým charakterem s obcí Kopřivná a z první z nich mělo vyplynout, zda jsou dotazovaní spokojeni s činností zastupitelstva obce a dalšími orgány, například s výbory obce. U odpovědí ano a ne mohli dotazovaní dobrovolně uvést svůj důvod a názor pro tuto konkrétní odpověď. Výsledek spokojenosti s činností zastupitelstva obce a dalších orgánů dopadl takto:

- 9 dotazovaných odpovědělo, že jsou spokojeni (30,00 %)
- 16 dotazovaných odpovědělo, že spíše spokojeni jsou (53,33 %)
- 2 dotazovaní odpověděli, že spíše nejsou spokojeni (6,67 %)
- 3 dotazovaní odpověděli, že jsou nespokojeni (10,00 %)

Tento výsledek vyšel dle mého očekávání velice dobře, protože i já si myslím, že se zastupitelstvem obce a dalšími orgány můžeme být v obci Kopřivná spokojeni. Dle mého osobního názoru a informací získaných v průběhu času a zájmu o fungování obce Kopřivná, své činnosti vykonávají řádně a i složení zastupitelstva, jejíž členy znám osobně, je pro mě přijatelné.

Po zpracování otevřených odpovědí spokojenosti dotazovaného s činností těchto orgánů vyplývá následující. Dotazovaní jsou spokojeni, jak se zastupitelstvo

chová profesionálně, dodržuje své povinnosti a na zasedáních zastupitelstva jsou milí a vstřícní. Dotazovaní jsou toho názoru, že zastupitelstvo dělá vše, jak má, a jsou velmi spokojeni i s jeho složením. Avšak k výborům obce žádné připomínky nemají, protože sice vědí, že nějaké výbory jsou, ale přesně neví, co je předmětem jejich činnosti. Byl zde zmíněn pouze kontrolní výbor, který má na starost jakousi kontrolu dodržování právních předpisů, ale neví jakých. Dotazovaní občané dále ví, že jsou výbory zřizovány zastupitelstvem obce, sic neví, co je přesně jejich úkolem, snad prý nějaká kontrola. Dotazovaní ale věří, že výbory vykonávají svoji činnost pečlivě, tak jako samotné zastupitelstvo obce Kopřivná.

Naopak u odpovědí, kde byli dotazovaní nespokojeni s jejich činností, v odůvodnění této odpovědi byli struční. Jejich nespokojenost spočívá ve špatném složení zastupitelstva, výbory jsou pro ně zbytečné a jejich úkoly by měli mít na starost samotní zastupitelé v tak malé obci. To však nevědí, že výbory (finanční a kontrolní), jsou zřizovány obligatorně na základě zákona o obcích.¹²³

Osmá z otázek byly spjata s přehledem ohledně fungování obce Kopřivná a jejím hospodaření a dopadlo to následovně:

- 5 dotazovaní přehled mají (16,67 %)
- 13 dotazovaných přehled spíše má (43,33 %)
- 7 dotazovaných přehled spíše nemá (23,33 %)
- 5 dotazovaných přehled nemá (16,67 %)

Z výsledku je jednoznačné, že dotazovaní se přiklání ke kladným odpovědím a mají tedy přehled o fungování a hospodaření obce. Není zde však jisté, zda mají tento přehled v úplném smyslu, zda se věnují sledování fungování a hospodaření obce v průběhu celého roku nebo zda se zajímají náhodně o chod obce a tímto způsobem jsou i spokojeni.

Je vhodné zde zmínit porovnání zájmu dotazovaných o problematiku obcí z páté otázky, která ukazovala spíše průměrný zájem o tuto problematiku, ale v případě, kdy se jedná o obec Kopřivná se dotazovaní zajímají více, což je zřejmě dáno tím, že občané obce se zajímají logicky více o obec, kde žijí nebo přebývají, než o obce obecně.

¹²³ §117 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění

Předposlední otázka byla zaměřena právě na fungování obce Kopřivná a hospodařením s jejím majetkem. U možnosti odpovědi VÝBORNĚ a ŠPATNĚ bylo možno uvést, v čem shledává dotazovaný toto pozitivní a naopak negativní hodnocení v oblasti hospodaření obce Kopřivná. Obec dle dotazovaných funguje a hospodaří se svým majetkem:

- Výborně (5 dotazovaných – 16,67 %)
- Velmi dobře (14 dotazovaných - 46,66 %)
- Dobře (9 dotazovaných – 30,00 %)
- Špatně (2 dotazování - 6,67 %)

Názor dotazovaných na fungování a hospodaření obce Kopřivná je převážen kladnými hodnoceními. K otevřeným odpovědím s volbou odpovědi „špatně“ dotazovaní odpověděli, že obec zbytečně mrhá penězi na nákup nových strojů, když ještě ty staré fungovaly a také že zbytečně utrácí za místní akce, pořádané právě obcí. S těmito názory musím však nesouhlasit, protože jak mi bylo řečeno starostkou obce, všechny nákupy nových strojů měly svůj důvod z hlediska efektivnosti a lepšího zabezpečení chodu obce (například koupě nového traktoru s lepším vybavením pro odhrnování sněhu či sekání trávy). Akce pořádané obcí Kopřivná mi přijdou velice přínosné, protože sblíží občany obce, především ty, kteří v obci nebydlí delší dobu, a hlavně upevňují kulturní soužití v tak malé obci, jako je právě Kopřivná.

K odpovědím „výborně“ dotazovaní odpověděli, že obec funguje na jedničku, jak se říká, a nemají co vytknout. Samotná starostka obce je prý velice zkušená a poradí si ve všech oblastech hospodaření obce a hlavně pod jejím vedením obec funguje bezproblémově. Hospodaření obce a její fungování jde vidět i na venek, kdy v posledních letech obec vybudovala nové dětské hřiště, které je velkým přínosem a o obec pečuje tak, aby se za její vzhled nemusel žádný občan obce Kopřivná stydět. Velkým přínosem je prý i znovuotevřený obchod obce Kopřivná, který si dotazovaní velice chválí.

V poslední otázce se pojednávalo o zapojení dotazovaného nějakým způsobem do záležitostí obce Kopřivná. Například zda se účastní zasedání zastupitelstva, uplatňuje svoje volební právo a chodí volit členy zastupitelstva, apod. Dotazovaní zodpověděli takto:

- Ano - 8 dotazovaných (26,67 %)
- Spíše ano - 14 dotazovaných (46,66 %)
- Spíše ne - 5 dotazovaných (16,67 %)
- Nezajímám se o to – 3 dotazování (10,00 %)

Z těchto odpovědí jistě můžeme vyvodit, že více jak polovina dotazovaných se aktivně zapojuje do záležitostí, které jsou spojeny s obcí Kopřivná a to beru jako velké pozitivum, ačkoliv to tedy ze začátku vypadalo, že dotazování a občané obce Kopřivná se o problematiku obcí nezajímají. Protože dle mého názoru občané obce jsou jedním z nejdůležitějších aspektů dané obce a tvoří nejen její strukturu, ale budují celkový dojem, kterým se pak obec prezentuje navenek.

7. Závěr

Závěrem bych chtěla shrnout vše podstatné, čím se tato bakalářská práce zabývá, zhodnotit práci jako celek, jakých nových poznatků jsem dosáhla a také bych chtěla poukázat na nedostatky, na které jsem narazila během zpracovávání této bakalářské práce.

Tato bakalářská práce se věnuje problematice hospodaření obcí a s výběrem tohoto tématu jsem i po konečném zpracování spokojena. Nejen z hlediska prohloubení mých teoretických znalostí, ale přínos byl především v aplikaci těchto teoretických informací na praktickou úroveň znalostí. Teorie hospodaření obcí byla aplikována na konkrétní obec, mnou vybranou obec Kopřivná a při získávání informací na obecním úřadě v Kopřivné jsem se dozvěděla i mnoho dalších zajímavostí, které sice nesouvisely přímo s tímto tématem, ale i tak pro mě byly poutavé. Všechny informace mi byly poskytovány přímo z vedení obce Kopřivná, starostkou Janou Gerešovou a musím uznat, že její přístup je samozřejmě nejen profesionální, ale také přátelský a vstřícný z hlediska poskytování informací občanům. Tady musím podotknout, že takovýto přístup by měl mít každý, kdo zastává tuto funkci, protože při srovnání s mojí zkušeností se starostkou jiné obce, kde jsem žádala informace na základě zákona o svobodném přístupu k informacím¹²⁴, se toto rozdílné chování a vystupování nedá srovnávat, jelikož jsem měla možnost se setkat právě s pravým opakem.

Tato bakalářská práce se zprvu zabývá tedy teoretickou částí. Její první část je zaměřena na vymezení základních pojmů a zákonné zakotvení obcí. První kapitola je nejen úvodní, ale buduje základy této práce. Představuje ústavní zakotvení obcí, kde začleňuje obce pod základní územní samosprávné celky a zakládá tak společně s kraji územní samosprávu, kterou obce (spolu s kraji) vykonávají v rámci své pravomoci a působnosti. Dále vymezují samozřejmě také pojem veřejná správa, a jakou roli v ní obec zastává. Poté se v úvodní kapitole seznamují se základním fungováním obcí a vytyčují, co je majetkem obce, protože majetek je hlavním bodem této práce a hospodaření obce se s tímto pojmem úzce prolíná.

¹²⁴ zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v aktuálním znění

Druhá kapitola pojednává už o samotném hospodaření, avšak prozatím jen z teoretického hlediska. V této kapitole se zabývám jak finančním hospodařením obce, seznamuji se se stěžejním zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů¹²⁵, který je pro finanční hospodaření zásadním vodítkem a uvádím zde základní pojmy týkající se finančního hospodaření a blíže je vysvětluji. Jedná se zejména o střednědobý výhled, rozpočet obce, závěrečný účet obce a přezkoumání hospodaření obce. Dále nastiňuji problematiku hospodaření obce s majetkem, jaké jsou její povinnosti při tomto hospodaření a pak také jaké má obec možnosti disponování s jejím majetkem. Nesměla jsem zde opomenout také zmínit orgány, které v rámci obce mají oprávnění hospodařit s obecním majetkem. Tímto jsem završila svoji teoretickou část a následuje část této práce, která je zaměřena na praktické aplikování teorie a hlavně zpracování dat, které mi byly poskytnuty, abych mohla lépe pochopit, jak ve skutečnosti takové hospodaření obce probíhá.

V následující kapitole zpočátku přibližuji obec, o které bude pojednávat zbytek této bakalářské práce, aby případný čtenář měl představu o poloze, velikosti a uspořádání obce. Vybrala jsem si obec Kopřivná především z důvodu že je mé osobě nejbližší a také protože jsem doufala, že tato obec bude počátečním bodem v odrazu pro další zkoumání ostatních obcí, s tím, že budu moci porovnat, jak si počínají i jiné obce v oblasti fungování a hospodaření.

Majetek obce Kopřivná a jeho rozdělení bylo samozřejmě pro další rozpracování dat s majetkem spojených. Jak obec Kopřivná hospodařila, se mi podařilo zjistit především z dokumentů poskytnutých na obecním úřadě v Kopřivné. Nedílnou součástí byl Závěrečný účet obce Kopřivná za rok 2016, který obsahoval mnoho údajů, dat a samozřejmě příloh k tomuto závěrečnému účtu, které byly pro zpracování celkového hodnocení důležitými. Tabulky majetku obce Kopřivná potom uvádí, jakým majetkem obec Kopřivná disponuje.

Důležitou kapitolou v této práci je jistě kapitola týkající se finančního hospodaření obce Kopřivná za vybraný rok 2016. V této kapitole rozpracovávám rozpočet obce Kopřivná ve dvou směrech, a to v první řadě pracuji s naplánovaným rozpočtem obce, který byl zastupitelstvem obce také na rok 2016 schválen, a pak také s rozpočtem, který byl realizovaný na konci kalendářního roku 2016.

¹²⁵ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění

V tabulkovém srovnání obou rozpočtů, i se zapracovanými rozpočtovými změnami v průběhu roku, lze pak vidět rozdíl v příjmech a výdajích, které byly naplánované a skutečné. Jelikož obec Kopřivná počítala s více jak 700 tisíci Kč výdaji navíc, lze tento výdajový výsledek pokládat za velice přijatelný z hlediska hospodaření, avšak nižší příjmy oproti skutečnosti lze chápat jako nenaplnění předpokládaných cílů v prosperování obce. U skutečných příjmů rozpočtu obce musím však podotknout, že se jednalo o pár desítek tisíc, což ačkoliv není tak rapidní částka, může v tak malé obci jako je Kopřivná posloužit k mnoha účelům (např. pořízení nových pracovních pomůcek pro zaměstnance obce či poskytnutí darů potřebným institucím).

Součástí finančního hospodaření je i v této kapitole zmiňovaný závěrečný účet, kde vytyčuji, co je jeho obsahem a také uvádím dotace, které byly obci poskytnuty. Jistě jsem v této části nemohla opomenout přezkoumání hospodaření obce, kde výsledkem bylo neshledání žádných chyb, a tak jsem přesvědčena, že obec Kopřivná si v oblasti hospodaření počíná velice dobře. Jelikož v čele obce je starostka, která zastává tuto funkci velmi dlouho, problematiku obcí zvládá na výbornou a při zjištění chyb (př. v předešlém roce 2015, kdy šlo o omyl ve vratce dotace na špatný účet příjemce – neexistující účet) obratně napravila své pochybení a přijala následně opatření, aby k podobným nesrovnalostem nedocházelo.

Poslední a pro mě nejvíce zajímavou pro mě byla kapitola zaměřující se na průzkum mezi občany obce Kopřivná. Mohla jsem se tímto průzkumem dozvědět, jaký názor mají občané na hospodaření obce Kopřivná, na její fungování, zda jsou spokojeni se složením zastupitelstva obce a hlavně vůbec zjistit, jestli mají přehled o tom, jak obce fungují či je vůbec tato problematika zajímavá. Ačkoliv jsem ze začátku byla vůči tomuto průzkumu skeptická, výsledek mě mile překvapil a občané mě utvrdili v názoru, že v oblasti obcí je o co se zajímat a hlavně také, že je co nadále zlepšovat.

Ve výsledku lze konstatovat, že většina občanů je spokojena a zajímá se o problematiku hospodaření obcí i obce Kopřivná, a také se aktivně účastní záležitostí týkajících se obce.

Průzkumem lze také vyzorovat nedostatek mladých lidí v obci Kopřivná, jelikož skupina do 18tého roku věku nebyla v průzkumu vůbec zachycena. Jednoznačným důsledkem je nedostatek pracovních příležitostí, jak v obci, tak v blízkém okolí, a tak mladí lidé dávají přednost větším městům. Dá se tedy také

v obci Kopřivná jednoduše zpozorovat nárůst počtu obyvatel, kteří jsou v postproduktivním věku – obyvatelstvo důchodového věku.

V poslední řadě musím shrnout tuto bakalářskou práci jako celek. Musím přiznat, že informací, které člověk musí znát v oblasti celé problematiky obcí, je velké množství a neočekávala jsem, s kolika zádrhly a otázkami se budu muset v průběhu zpracování potýkat. Zpracování bylo pro mě jistě výzvou, ale souhrnně jsem s výsledkem zpracování spokojena a řekla bych, že se k této problematice jistě brzy vrátím a budu ji zkoumat a zajímat se o ni nadále.

Na konec bych ještě chtěla navrhnout zlepšení týkající se zveřejňování dokumentů na elektronické úřední desce obecního úřadu Kopřivná, kde jsou některé dokumenty obtížně dohledatelné z důvodu špatného nebo nesprávného označení. V oblasti hospodaření nemám k obci Kopřivná výtky, obec hospodářší na výborné úrovni a žádné zlepšení v tomto směru není třeba navrhovat.

Tímto si dovoluji konstatovat, že cíl mé práce byl naplněn.

8. Seznam tabulek

<i>Tabulka 1 Dlouhodobý majetek obce Kopřivná</i>	26
<i>Tabulka 2 Krátkodobý majetek obce Kopřivná</i>	27
<i>Tabulka 3 Porovnání příjmů a výdajů</i>	33

9. Seznam použitých zdrojů

Monografie a odborné časopisy

- HAVLAN, Petr a kol. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*. 2., aktualiz. a podstatně dopl. vyd. Praha: Leges, 2014. 398 s. Praktik. ISBN 978-80-7502-057-4
- KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2012. 240 s. Praktik. ISBN 978-80-87576-28-1
- MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. V Praze: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2008. 152 s. Scripta iuridica; no. 6. ISBN 978-80-87146-08-8
- PROKŮPKOVÁ, Danuše, UHLÍŘOVÁ, Jana. Nejčastější závady při přezkumech hospodaření v oblasti majetku. *Obec a finance*, 2008, roč. 13, č. 1
- SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. 497 s. ISBN 978-80-7478-002-8
- ŠTOHL, Pavel a KLIČKA, Vladislav. *Maturitní okruhy z účetnictví: 2017*. 10. upravené vydání. Znojmo: Ing. Pavel Štohl, s.r.o, 2017. 241 stran. ISBN 978-80-88221-01-2
- VÍTKOVÁ, Petra. *Rozpočtového hospodaření územních samosprávných celků: praktická příručka*. 1. vydání. Ostrava: EconomPress, 2016. 85 s. ISBN 978-80-905065-8-9

Právní předpisy a judikatura

- Novela č. 24/2015 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v aktuálním znění
- *Obce, kraje, hl. m. Praha; Úředníci obcí a krajů; Obecní policie: redakční uzávěrka 16. 2. 2015* Česko. Ostrava: Sagit, 2015. 288 s. ÚZ: úplné znění; č. 1077. ISBN 978-80-7488-105-3
- *Rozpočet a financování: obce, kraje, hl. město Praha, organizační složky státu, příspěvkové organizace, svazky obcí; Majetek státu; Podpora regionálního rozvoje: novelizovaná rozpočtová pravidla: redakční uzávěrka 15. 2. 2016* Česko. Ostrava: Sagit, 2016. 336 s. ÚZ: úplné znění; č. 1129. ISBN 978-80-7488-160-2

- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 3. 2007, sp. zn. 30 Cdo 2452/2006
- *Ústava ČR; Listina základních práv a svobod; Parlament; Ústavní soud, Ombudsman; Ministerstva; Antidiskriminační zákon; Zákon o Sbírci zákonů; Volba prezidenta: redakční uzávěrka 20. 1. 2014* Česko. Ostrava: Sagit, 2014. 256 s. ÚZ: úplné znění; č. 1005. ISBN 978-80-7488-031-5
- Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, v aktuálním znění
- Vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, v aktuálním znění
- Vyhláška č. 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy
- Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v aktuálním znění
- Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v aktuálním znění
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v aktuálním znění
- Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v aktuálním znění
- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů
- Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, v aktuálním znění
- Zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, v aktuálním znění
- Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v aktuálním znění

Internetové stránky

- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: *Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2017* [online]. Praha, 28. dubna 2017 [cit. 2017-06-05]. Dostupné na <<https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112017>>
- EKONOMIKON. *Oběžný majetek podniku* [online]. Ekonomikon, 2017 [cit. 2017-05-17]. Dostupné na <<http://www.ekonomikon.cz/ekonomika/majetek-podniku/obezny-majetek>>
- HOLÍKOVÁ, Petra. *Dlouhodobý majetek* [online]. Uctovani.net, 17. 4. 2011 [cit. 2017-05-15]. Dostupné na

- < <https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Dlouhodoby-majetek&idc=30>>
- JINDROVÁ, Blanka a kol. *041 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek* [online]. Živnostnik.cz, 19. 6. 2017 [cit. 2017-05-15]. Dostupné na <<https://www.zivnostnik.cz/33/041-nedokonceny-dlouhodoby-nehmotny-majetek-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EugQrRPOU40w26LJ4ceahJnJOPEsbwl3EA/>>
 - KOPŘIVNÁ. *Archiv úřední desky 2015* [online]. Kopřivná, 2017 [cit. 2017-06-10]. Dostupné na <[http://www.obeckoprivna.cz/uredni-deska-1/?kshow=&sort=1&order=0&show=1&archiv_rok=2015&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg\[5\]=3&cas=starsi&doba=-1&casod=&casdo=>](http://www.obeckoprivna.cz/uredni-deska-1/?kshow=&sort=1&order=0&show=1&archiv_rok=2015&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg[5]=3&cas=starsi&doba=-1&casod=&casdo=>)>
 - KOPŘIVNÁ. *Obec Kopřivná: oficiální stránky obce* [online]. Kopřivná, 2017 [cit. 2017-06-06]. Dostupné na <<http://www.obeckoprivna.cz/hlavni-menu/urad-obce/povinne-informace/>>
 - KOPŘIVNÁ. *Rozvaha obce Kopřivná sestavená ke dni 31. 12. 2016: archiv úřední desky 2017* [online]. Kopřivná, 2017 [cit. 2017-06-09]. Dostupné na <http://www.obeckoprivna.cz/uredni-deska-1/zaverecny-ucet-obce-koprivna-za-rok2016362.html?kshow=&sort=1&order=0&show=1&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg%5B5%5D=3&cas=starsi&doba=1&casod=&casdo=&detail=362&kshowback=5&kshowback=>>
 - KOPŘIVNÁ. *Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu: archiv úřední desky 2017* [online]. Kopřivná, 2017 [cit. 2017-06-15]. Dostupné na <http://www.obeckoprivna.cz/uredni-deska-1/zaverecny-ucet-obce-koprivna-za-rok-2016362.html?kshow=&sort=1&order=0&show=1&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg%5B5%5D=3&cas=starsi&doba=-1&casod=&casdo=>>
 - KOPŘIVNÁ. *Závěrečný účet obce Kopřivná za rok 2016: archiv úřední desky 2017* [online]. Kopřivná, 2017 [cit. 2017-06-15]. Dostupné na <http://www.obeckoprivna.cz/uredni-deska-1/zaverecny-ucet-obce-koprivna-za-rok-2016362.html?kshow=&sort=1&order=0&show=1&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg%5B5%5D=3&cas=starsi&doba=-1&casod=&casdo=>>

- KOPŘIVNÁ. *Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření obce Kopřivná za rok 2016: archiv úřední desky 2017* [online]. Kopřivná, 2017 [cit. 2017-06-15]. Dostupné na
<http://www.obeckoprivna.cz/uredni-deska-1/zaverecny-ucet-obce-koprivnazarok2016362.html?kshow=&sort=1&order=0&show=1&hledej=&nadpisy=ano&kde_hledat=sekce&kateg%5B5%5D=3&cas=starsi&do=-1&casod=&casdo=&detail=362&kshowback=5&kshowback>
- KURZY SPRINT. *Pojmy v účetnictví v praxi: odpisy, oprávkky, brutto, netto, korekce* [online]. Uctovani.net, 19. 12. 2014 [cit. 2017-06-07]. Dostupné na
<<https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Pojmy-v-ucetnictvi-v-praxi-odpisy-opravky-brutto-netto-korekce&idc=176>>
- MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Nezaměstnanost v obcích a mikroregionech v okrese Šumperk za květen 2017* [online]. MPSV, 2017 [cit. 2017-06-27]. Dostupné na
<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem/?_piref37_240429_37_240428_240428.next_page=%2Findex.do&_piref37_240429_37_240428_240428.statse=2000000000011&_piref37_240429_37_240428_240428.statsk=2000000000013&_piref37_240429_37_240428_240428.send=send&_piref37_240429_37_240428_240428.stat=2000000000111&_piref37_240429_37_240428_240428.obdobi=E&_piref37_240429_37_240428_240428.rok=2017&_piref37_240429_37_240428_240428.uzemi=163000&ok=Vybrat>
- NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ. *Územně správní členění republiky* [online]. NÚOV, 2008 [cit. 2017-05-10]. Dostupné na
<<http://www.nuov.cz/informace-o-uzemne-spravnim-cleneni-ceske-republiky>>
- PILNÝ, Jaroslav. *Hospodaření obcí s majetkem*. Deník veřejné správy [online]. Triada, spol. s. r.o., Praha 2017. 10. 4. 2014 [cit 2017-05-15]. Dostupné na
<<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6643218&ht=majetkem>>

Abstrakt

Tato bakalářská práce je složena z obecné části, která nastiňuje problematiku hospodaření obcí v České republice a z konkrétní neboli praktické části, kde se věnuje hospodaření obce Kopřivná. V první části vymezuje základní pojmy, jako je veřejná správa a její členění, zařazení obce v rámci veřejné správy a samozřejmě zákonné zakotvení obcí v České republice. Dále je v první kapitole upraven majetek obcí a jeho rozdělení. Druhá část je zaměřena na hospodaření obcí z hlediska finančního hospodaření, ale také na hospodaření a nakládání s majetkem obcí. Třetí část uvádí základní charakteristiku obce Kopřivná a představuje základní informace, co se týče hospodaření, například jaký majetek obec Kopřivná vlastní. Další část je zaměřena na hospodaření obce Kopřivná s majetkem a v neposlední řadě je také rozebráno finanční hospodaření této obce za rok 2016. Poslední praktickou částí této práce je provedený průzkum mezi občany obce Kopřivná týkající se jejich povědomí o hospodaření a fungování obce Kopřivná.

Abstract

This bachelor's thesis is composed of a general part, which outlines the problems of the municipalities' management in the Czech Republic and of a concrete or practical part, where it deals with the management of Kopřivná village. The first part defines the basic concepts, such as public administration and its division, the classification of the municipality within the public administration and, of course, the legal establishment of municipalities in the Czech Republic. Furthermore, the first chapter deals with the property of the municipalities and their division. The second part is focused on the management of municipalities in terms of financial management, but also on the economy and management of municipal property. The third part describes the basic characteristics of the Kopřivná municipality and presents basic information in terms of farming, such as what property Kopřivná owns. The next part is focused on the management of the Kopřivná municipality with property and last but not least the financial management of this municipality for 2016. The last practical part of this bachelor is a survey among the citizens of Kopřivná village concerning their awareness of the economy and functioning of Kopřivná village.

Klíčová slova

Veřejná správa, obec, majetek obce, hospodaření obce, finanční hospodaření, rozpočet, obec Kopřivná, průzkum, dotazník

Keywords

Public administration, municipality, municipality property, village management, financial management, budget, village Kopřivná, research, questionnaire

Seznam příloh

Příloha č. 1a – Příjmy návrhu rozpočtu obce Kopřivná na rok 2016

Příloha č. 1b – Výdaje návrhu rozpočtu obce Kopřivná na rok 2016

Příloha č. 2 – Dotazník

Návrh rozpočtu na rok 2016

Obec Kopřivná

IC 00635251

Zastupitelstvem obce schváleno dne: 25. 4. 2016

Příjmy

členění		DRUH PŘÍJMŮ	ČÁSTKA v Kč
funkční	druhové		
SKUPINA	TŘÍDA		
OD - PA	POLOŽKA		
Třída 1 - Daňové příjmy			
-	1111	Daň z příjmu fyz. osob ze záv. činnosti a funkčních požitků	559 000,00
-	1112	Daň z příjmu fyz. osob ze samostatné výdělečné činnosti	12 000,00
-	1113	Daň z příjmů fyz. osob z kapitálových výnosů	73 000,00
-	1121	Daň z příjmů právnických osob	683 000,00
-	1211	Daň z přidané hodnoty	1 354 000,00
<i>Seskupení 13 - Poplatky a daně z vyb. činnosti a služeb</i>			
-	1340	Poplatek za provoz systému za odpady	93 000,00
-	1341	Poplatek ze psů	2 000,00
-	1351	Odvod z loterií a podobných her kromě z výh. hracích automatů	11 000,00
-	1361	Správní poplatky	2 000,00
<i>Seskupení 15 - Majetkové daně</i>			
-	1511	Daně z nemovitých věcí	218 000,00
Třída 2 - Nedaňové příjmy			
<i>Seskupení 21 - Příjmy z vlastní činnosti</i>			
2310	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků - vodné	90 000,00
3314	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků - knihovna	500,00
3632	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	500,00
3722	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	1 000,00
6171	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	10 000,00
6171	2112	Příjmy z prodeje zboží (již zakoupeného za účelem prodeje)	5 000,00
6171	2131	Příjmy z pronájmu pozemků	15 800,00
6171	2132	Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí	9 600,00
1032	2139	Ostatní příjmy z pronájmu	500 000,00
6310	2141	Příjmy z úroků	100,00
<i>Seskupení 23 - Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy</i>			
3399	2321	Přijaté neinvestiční dary	100 000,00
3421	2321	Přijaté neinvestiční dary	100 000,00
3722	2324	Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	15 000,00
Třída 4 - Přijaté transfery			
-	4111	Neinvestiční přijaté transf. z všeobecné pokladní správy SR	15 000,00
-	4112	Neinv. přijaté transf. ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu	55 000,00
-	4116	Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze SR	185 000,00
Třída 8 - Financování			
	8124	Uhrazené splátky dlouhodobých přijatých půjčených prostředků	-120 000,00
Příjmy celkem			4 109 500,00

Příloha č. 2 – Dotazník

Dotazník k bakalářské práci na téma

„Hospodaření obce se zaměřením na obec Kopřivná“

Dobrý den,

Jmenuji se Kateřina Hlaváčková a studuji obor Právo ve veřejné správě na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Toto téma jsem si vybrala z důvodu zájmu o veřejnou správu obecně a konkrétně o fungování a hospodaření místních samospráv - obcí - v České republice. Obce jsou základním prvkem v členění území našeho státu a tak věřím, že jsou důležitým aspektem v oblasti hospodaření.

Vyplněním tohoto dotazníku mi velice pomůžete, výsledek mi ukáže, jaká je informovanost občanů ohledně fungování a hospodaření obcí a konkrétně právě jestli občané obce Kopřivná mají přehled o jejím hospodaření či se o to vůbec zajímají.

Předem děkuji za Váš čas a účast na tomto průzkumu.

1. Jste

- a) Muž
- b) Žena

2. Váš věk spadá do kategorie

- a) Méně než 18 let
- b) 18 – 26 let
- c) 26 – 65 let
- d) 65 let a více

3. Jste

- a) Student/ studentka
- b) Pracující
- c) Nezaměstnaný/ nezaměstnaná
- d) Důchodce/ důchodkyně

4. Máte ponětí, jak fungují místní samosprávy – obce?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

5. Zajímáte se o problematiku místních samospráv – obcí?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

6. Vaše trvalé bydliště

- a) Je v obci Kopřivná
- b) Není v obci Kopřivná
- c) Žiju tady, ale Kopřivná není mým trvalým bydlištěm
- d) Nežiji tady, ale bývám v Kopřivné poměrně často a mám tak přehled o obci Kopřivná

7. Jste spokojen/spokojena s činností zastupitelstva a dalších orgánů (výborů obce)?

- a) Ano (Pokud jste odpověděl/odpověděla takto, prosím níže uveďte, v čem shledáváte toto pozitivní hodnocení)

- b) Spíše ano
- c) Ne (Pokud jste odpověděl/odpověděla takto, prosím níže uveďte, v čem shledáváte toto negativní hodnocení)

- d) Nezajímám se o to

8. Máte přehled o fungování obce Kopřivná a jejím hospodaření?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

9. Obec Kopřivná funguje a hospodaří se svým majetkem:

- a) Výborně (Pokud jste odpověděl/odpověděla takto, prosím níže uveďte, v čem shledáváte toto pozitivní hodnocení)

- b) Velmi dobře
- c) Dobře
- d) Špatně (Pokud jste odpověděl/odpověděla takto, prosím níže uveďte, v čem shledáváte toto negativní hodnocení)

10. Zapojujete se nějakým způsobem do obecních záležitostí obce Kopřivná? (zasedání zastupitelstva, volby do zastupitelstva,...)?

- a) Ano
- b) Spíše Ano
- c) Spíše ne
- d) Nezajímám se o to